



รายงานความก้าวหน้า
โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาเฟชุมพร

โดย

นายเชาวน์วัศ หอมชุ่ม
นายสุพจน์ สุขสมงาม

สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

“รายงานวิจัยยังไม่เสร็จสมบูรณ์ โปรดอย่านำไปใช้อ้างอิง”

ตุลาคม 2552

รายงานความก้าวหน้าเบื้องต้น

โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร

คณะผู้วิจัย

- | | |
|-------------------------|-------------------------------|
| 1. นายเชาวน์วัศ หอมชุ่ม | สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร |
| 2. นายสุพจน์ สุขสมงาม | สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |

โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร

ภายใต้ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

รายงานความก้าวหน้าเบื้องต้น

โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร

คณะผู้วิจัย

- | | |
|-------------------------|-------------------------------|
| 1. นายเชาวน์วัศ หอมชุ่ม | สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร |
| 2. นายสุพจน์ สุขสมงาม | สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |

โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร

ภายใต้ชุดโครงการการขับเคลื่อนการพัฒนาการสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

บทสรุปผู้บริหาร

ปี 2553 ประเทศไทยมีนโยบายในการเปิดเสรีทางการค้าหรือ FTA ซึ่งจะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตเกษตรกรชาวสวนกาแฟเป็นอย่างมาก เนื่องจากในปัจจุบันสถานการณ์ของพืชกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า ในจังหวัดชุมพรมีอายุมากกว่า 10- 20 ปีขึ้นไปและสภาพดินเสื่อมโทรมทำให้สภาพของต้นกาแฟทรุดโทรม ผลผลิตต่อไร่ตกต่ำ เกษตรกรขาดการดูแลรักษาต้นกาแฟที่ดี

ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เวียดนาม กำลังปลูกพืชกาแฟตามการลงทุนของระบบทุนนิยม ซึ่งต้นกาแฟในประเทศเพื่อนบ้านนั้นกำลังจะมีผลผลิตที่มากขึ้นในปี 2553 ซึ่งทันต่อการเปิดเสรีทางการค้า ดังนั้นการนำเข้าเมล็ดกาแฟดิบจากต่างประเทศจะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพรในครั้งนี้จะแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร จากเกษตรกรผู้ผลิตไปสู่มือผู้บริโภค โดยมีสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนโครงการวิจัยและสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์เป็นที่ปรึกษา ภายใต้การกำกับที่เป็นธรรมและการสนับสนุนช่วยเหลือของคนในประเทศไทยต่อเกษตรกร ให้การประกอบอาชีพการทำสวนกาแฟ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการณ์ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างยั่งยืน ภายใต้แนวคิดการพึ่งพาตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บนหลักการสหกรณ์

และด้วยการให้ความช่วยเหลือของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการวิจัยในการเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น ภายใต้ชุดความรู้การเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและการสร้างแบรนด์ โดยมีแนวทางการสร้างแบรนด์ของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีธรรมชาติภายในเขต ซึ่งเคยทำลายสภาพแวดล้อม ป่าไม้และแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเสื่อมโทรมไปจากการเกิดภัยธรรมชาติในครั้งนั้นนับเป็นการสร้างวิกฤติให้กลายเป็นโอกาสการปลูกกาแฟเพื่อทดแทนป่าไม้ที่เสียหายจากภัยธรรมชาติ มาเป็นจุดขายของผลิตภัณฑ์ ให้คนในชาติรู้สึกถึงการช่วยเหลือเกษตรกร ชาวชุมพร ช่วยสร้างรายได้สร้างงานในพื้นที่เกิดระบบเศรษฐกิจของประเทศให้หมุนเวียน ตามกระแสของการสร้างแบรนด์ภายใต้สินค้าที่ชื่อกาแฟชุมพร

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาของงานวิจัย

การดำเนินงานโครงการวิจัย “เครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร” เกิดจากการเล็งเห็นคุณค่าของเกษตรกรต่อการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน โดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย อีกทั้งยังได้รับความช่วยเหลือจากสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ที่เป็นสื่อกลางและ เป็นผู้ประสานงาน ด้าน ต่าง ๆ โดยมีแกนนำการขับเคลื่อนเครือข่ายเป็นสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด เพื่อแก้ไขความยากจนของสมาชิกและสมาชิกมีอาชีพที่ยั่งยืนสืบทอดให้กับลูกหลานในการประกอบอาชีพต่อไป

สืบเนื่องจากในปี 2523 จังหวัดชุมพร เกิดอุทกภัยพายุเกย ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหาย พื้นที่ป่าถูกทำลาย ประชาชนขาดรายได้ไม่มีที่พักอาศัย ทางภาครัฐจึงมีนโยบายให้เกษตรกรหันมาปลูกพืชเศรษฐกิจที่ให้ผลผลิตเร็วและมีอายุยืนยาวเกษตรกรจึงสนองตอบนโยบายของรัฐ โดยการปลูกพืชกาแฟทดแทนพื้นที่เกษตรกรรมที่ถูกทำลายและพื้นที่ป่าบริเวณเทือกเขาตะนาวศรีที่ถูกพายุพัดทำลายเกษตรกรก็ได้ปลูกกาแฟทดแทนพื้นที่ป่าเช่นเดียวกัน

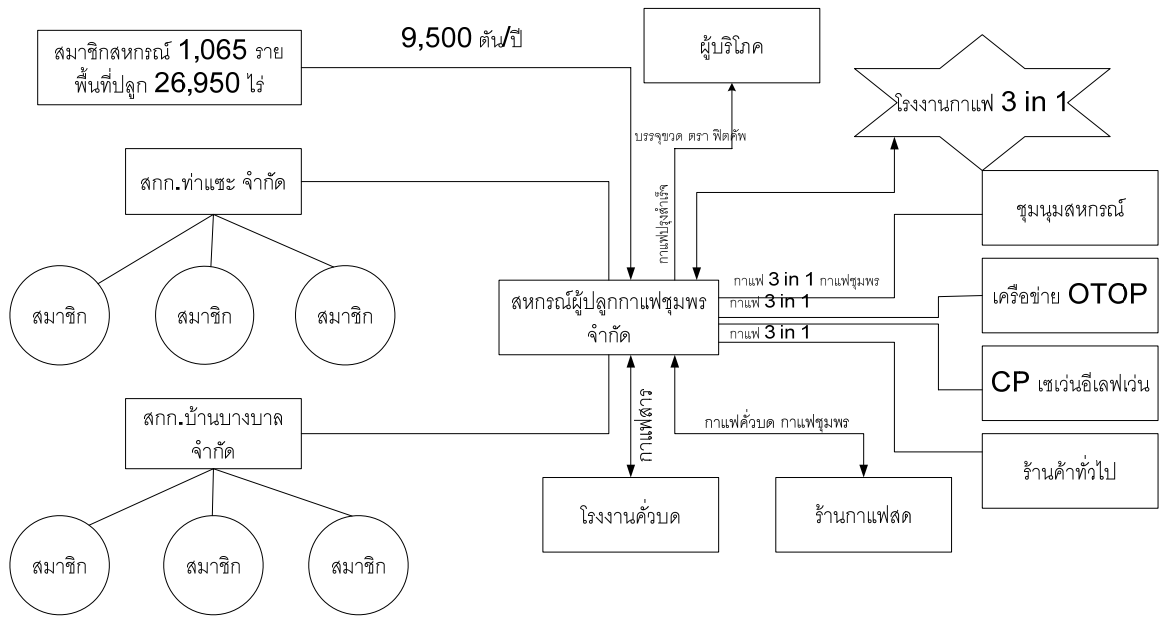
ต่อมาในปี 2540 ตลาดกาแฟในประเทศไทยประสบกับภาวะตกต่ำทางด้านราคาเกษตรกรที่มีพื้นที่อยู่ในเขตจังหวัดชุมพร ทั้ง 8 อำเภอ ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่ม และได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2540 มีสมาชิกในขณะนั้น 647 ราย ในการจัดตั้งเป็นสหกรณ์ครั้งนี้เพื่อต่อรองราคากับพ่อค้ารายใหญ่ในประเทศต่อมาในปี 2543 สหกรณ์มีนโยบายแปรรูปผลผลิตที่รวบรวมได้จากสมาชิกส่วนหนึ่งเป็นกาแฟคั่ว-บด

ปัจจุบันสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด ได้ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 12 ปีมีธุรกิจเกิดขึ้นเพื่อบริการสมาชิกมากมาย ธุรกิจที่สำคัญที่สุดเป็นธุรกิจรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อการแปรรูป ในปี 2553 ที่กำลังจะมาถึงนี้รัฐบาลมีนโยบายการเปิดเสรีทางการค้า หรือ FTA เป็นการ ลดภาษีกาแฟนำเข้าและส่งออกเป็น 0 % ซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อตลาดกาแฟในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากราคาของกาแฟในประเทศไทยสูงกว่าตลาดราคาในตลาดโลกและจะเป็นสาเหตุให้กาแฟต่างประเทศหรือกาแฟของประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาตีตลาดกาแฟในประเทศไทยทำให้เกษตรกรชาวสวนกาแฟขาดรายได้จากการขายผลผลิตและเลิกประกอบอาชีพการทำสวนกาแฟในที่สุด

จังหวัดชุมพรมีการผลิตพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศที่มีการส่งออกและบริโภคภายในประเทศหลายชนิด โดยเฉพาะกาแฟ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกมากกว่าจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้หรือ

ประมาณ 216,899 ไร่ ผลผลิตประมาณ 30,073 ตันคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,503 ล้านบาทต่อปี มีเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ 17,270 ราย โดยพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ อำเภอน้ำหนาว อำเภอเสวี อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร กำหนดให้เป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดที่ต้องพัฒนาให้มีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การจำหน่ายผลผลิตกาแฟของจังหวัดชุมพรได้รับการยอมรับจากผู้ซื้อทั้งภายในและภายนอกประเทศ

สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2540 จากการรวมตัวกันของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟภายในจังหวัดชุมพร สหกรณ์ฯ เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการพัฒนากาแฟแบบครบวงจร ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 1,028 ราย พื้นที่ปลูกกาแฟของสมาชิก จำนวน 26,950 ไร่ ผลผลิตประมาณ 9,500 ตัน มูลค่าประมาณ 475 ล้านบาท มีทุนจดทะเบียน 127,110 บาท ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ 11,804,990 บาท ทุนดำเนินการ 44,504,367.82 ล้านบาท เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์กาแฟของสมาชิกและสร้างความเชื่อมั่นด้านอาชีพให้ชาวสวนกาแฟในปี 2544 สหกรณ์ฯ ได้ดำเนินการผลิตกาแฟสดคั่ว-บด ภายใต้ชื่อ กาแฟชุมพร (Chumphon Coffee) จำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการร้านกาแฟสดทั่วไปตลอดจนยังได้เป็นผู้จัดจำหน่ายโดยตรงมียอดจำหน่ายต่อปีประมาณ 3,000,000 กว่าบาท ในปี 2547 สหกรณ์ฯ ได้เพิ่มการผลิตสินค้าชนิดใหม่ คือกาแฟปรุงสำเร็จพร้อมดื่มชนิดบรรจุขวด ตราพิศคัพ จำหน่ายภายในจังหวัดชุมพรและจังหวัดใกล้เคียง ในปี 2548- 2550 สหกรณ์ฯ ได้เป็นผู้รวบรวมกาแฟสารโรบัสต้าให้แก่โรงคั่วต่างๆ ในประเทศ และผู้ส่งออกกาแฟเป็นจำนวนมาก ทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบริษัทโรงคั่วต่างๆ ซึ่งเป็นผู้ผลิตกาแฟ ในปี 2550 สหกรณ์ฯ จึงจัดทำโครงการแปรรูปกาแฟผงเป็นกาแฟปรุงสำเร็จ 3 in 1 โดยใช้ชื่อว่ากาแฟชุมพร (Chumphon Coffee) เพื่อต้องการเพิ่มมูลค่าผลผลิตให้ได้มากยิ่งขึ้นและพัฒนาสินค้าใหม่ออกสู่ตลาด ขยายโอกาสทางการตลาดเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดที่ยังมีช่องว่างอีกมาก ประกอบกับแนวโน้มของผู้บริโภคนิยมบริโภคกาแฟกันอย่างแพร่หลายและมากยิ่งขึ้น โดยจะใช้พันธมิตร คือ โรงงานผู้ผลิตกาแฟเป็นผู้สนับสนุนวัตถุดิบกาแฟ เพื่อทำกาแฟปรุงสำเร็จ 3 in 1 โดยสหกรณ์ฯ เป็นรวบรวมวัตถุดิบกาแฟสารจากสมาชิกของสหกรณ์และเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟให้กับโรงคั่วเป็นการตอบแทน โดยสหกรณ์ฯ ได้กำหนดกลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จโดยเน้นการทำตลาดกับพันธมิตรทางธุรกิจ สหกรณ์ฯ เครือข่ายไม่เอาเปรียบผู้บริโภคใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น แข่งขันทางการตลาดด้วยนโยบายประหยัดต้นทุน ราคาขายต่ำกว่าของผู้แข่งขัน สร้างเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างจุดขายความเป็นแหล่งปลูกกาแฟที่มากที่สุดและสำคัญที่สุดในประเทศ ในปี 2550 สหกรณ์ฯ ได้งบประมาณสนับสนุนโรงเรือนอาคารผลิตกาแฟ 3 in 1 จากทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร สหกรณ์ฯ ได้ตั้งพยากรณ์ยอดขายไว้ที่เดือนละ 2,500 ลัง ปีละ 30,000 ลัง ปี 2551 ยอดขายเพิ่มขึ้นจากปีที่ 1 15% และปีที่ 3 ยอดขายเพิ่มขึ้นจากปีที่ 2 20% จำหน่ายทั่วประเทศผ่านเครือข่ายชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเครือข่าย OTOP ทั่วประเทศ บริษัท C.P. (เซเว่นอีเลฟเว่น) ร้านค้าทั่วไป (ดังรูปที่ 1)



รูปที่ 1 โซ่อุปทานผลผลิตกาแฟของสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด (2552)

ในปัจจุบันราคาของกาแฟสดต้องขึ้นกับบริษัทยักษ์ใหญ่เป็นผู้กำหนดราคาในการรับซื้อ ทำให้เกษตรกรต้องขาดทุนในการขายผลผลิตประกอบกับปัจจัยการผลิตปรับตัวลดลงทำให้ราคาขายต่ำกว่าต้นทุนการผลิต เกษตรกรต้องยอมขายสารกาแฟทั้งที่ราคาต่ำเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวเกิดขึ้น ประกอบกับต้องนำเงินที่ได้มาชำระหนี้สินให้กับร้านค้าต่างๆ ที่ตนเองขอสินเชื่อ ป้าย ยาต่างๆมาใช้ในไร้กาแฟ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรส่วนหนึ่งตัดต้นกาแฟทิ้งเพราะในหนึ่งปีขายได้ครั้งเดียว ดังนั้นการแปรรูปสินค้าและการพัฒนาผลิตภัณฑ์รวมถึงการส่งเสริมการขายจึงมีความสำคัญต่อเกษตรกรเพื่อที่เกษตรกรจะได้มีอาชีพการทำสวนกาแฟที่ยั่งยืนสืบต่อไป

1. คำถามการวิจัย

1. ทางเลือกสำหรับเทคโนโลยีการปลูกกาแฟเพื่อให้เกิดการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อไร่มีอะไรบ้าง
2. การบริหารจัดการโซ่อุปทานกาแฟ โดยสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำประโยชน์สู่สมาชิกควรเป็นอย่างไร
3. การสร้างตราสินค้ากาแฟในมิติของการอนุรักษ์ทรัพยากร- สิ่งแวดล้อมจะเป็นไปได้ได้อย่างไร

2. วัตถุประสงค์

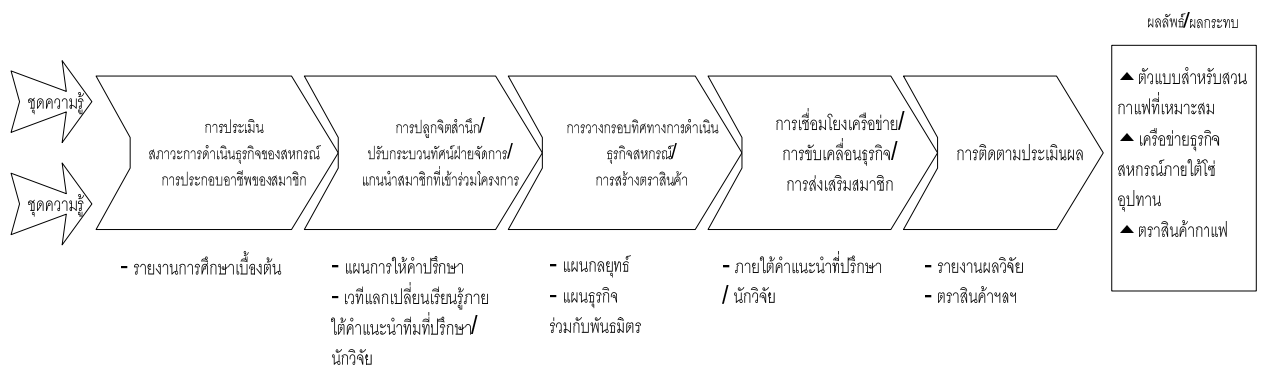
1. เพื่อศึกษาทางเลือกลำดับเทคโนโลยีการปลูกกาแฟที่เหมาะสม สำหรับสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้เกิดการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อไร่
2. เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจกาแฟ ตั้งแต่การผลิตถึงการกระจายสินค้าถึงผู้บริโภค ภายใต้การดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมชน จำกัด
3. เพื่อสร้างตัวแบบการสร้างตราสินค้ากาแฟ ในมิติของการอนุรักษ์ทรัพยากร-สิ่งแวดล้อม และการค้าที่เป็นธรรม

3. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

1. เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟ
2. การยกระดับความสามารถของสหกรณ์ในการประกอบธุรกิจกาแฟภายใต้โซ่อุปทาน
3. ชุมความรู้ การสร้างแบรนด์ ผลผลิตการเกษตร ในมิติของการอนุรักษ์ทรัพยากร-สิ่งแวดล้อมและการค้าที่เป็นธรรม

4. ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการ

การดำเนินการวิจัยเป็นไปภายใต้กรอบคิดของโครงการวิจัย “การขับเคลื่อนการพัฒนาสหกรณ์และการค้าที่เป็นธรรม” ซึ่งใช้ชุดความรู้หลัก คือ “การเชื่อมโยงเครือข่ายคุณค่า” ซึ่งมีกิจกรรมการเสริมหนุนชุดความรู้ใน 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านปรัชญา-อุดมการณ์ มิติด้านกระบวนการที่เกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจภายใต้โซ่อุปทาน การสร้างตราสินค้า มิติด้านหลักการ ได้แก่ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์บนกรอบการดำเนินงานของสหกรณ์ และมิติด้านแนวปฏิบัติ



รูปที่ 2 กรอบการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในปีแรก จะประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 : การประเมินสถานะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และการประกอบอาชีพของ สมาชิกเพื่อให้ทราบสถานการณ์ก่อนเริ่มโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 : การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายใต้อำนวยการที่ปรึกษา/นักวิจัยเกี่ยวกับการปลูกจิตสำนึก ความร่วมมือ และปรับกระบวนการทัศน์แก่ฝ่ายจัดการ และแกนนำของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการให้มีความพร้อม โดยมีชุดความรู้หลัก ได้แก่

- เทคโนโลยีการปลูกกาแฟ ตามแนวทางของ GAP
- การบริหารจัดการโซ่อุปทาน
- การจัดทำแผนธุรกิจ
- การสร้างมูลค่าเพิ่ม/คุณค่าให้กับตัวสินค้า
- การสร้างตราสินค้า

ขั้นตอนที่ 3 : การวางกรอบทิศทาง การดำเนินธุรกิจสหกรณ์/การสร้างตราสินค้าร่วมกับพันธมิตร

ขั้นตอนที่ 4 : การดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่าย/การขับเคลื่อนธุรกิจตามแผนภายใต้คำแนะนำของทีมที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 5 : การกิจการประเมินผล และการรายงานผลการวิจัย เมื่อสิ้นสุดปีที่ 1 ซึ่งคาดว่าจะได้ผลลัพธ์เป็น

- ▲ ตัวแบบสำหรับการทำสวนกาแฟ ทางเลือกใหม่เพื่อการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อไป
- ▲ เครือข่ายธุรกิจภายใต้โซ่อุปทานที่จะเกิดช่องทางการตลาดใหม่ๆ ที่จะเกิดผลดีต่อการทำธุรกิจของสหกรณ์และประโยชน์ที่มีต่อสมาชิก
- ▲ ตราสินค้ากาแฟ ในมิติของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการสนับสนุนระบบการค้า ที่เป็นธรรม

5. แผนการดำเนินการวิจัย ปีที่ 1 (เป็นโครงการต่อเนื่อง)

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลา											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	การประสานงานผู้เกี่ยวข้อง	→											
2	การประเมินสถานการณ์ของสหกรณ์/สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ	→	→										
3	การจัดเวทีเรียนรู้	✓		✓			✓			✓			✓
4	การวางกรอบทิศทางการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และการจัดทำแผนปฏิบัติการ		→	→									
5	การขับเคลื่อนแผนส่งเสริมเกษตรกรสมาชิกตามโครงการนำร่อง												→
6	การขับเคลื่อนแผนธุรกิจ (การขยายช่องทางการตลาด) การสร้างตราสินค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการส่งเสริมการขาย ภายใต้โซ่อุปทานภายใต้คำแนะนำของทีมที่ปรึกษา												→
7	การติดตาม/ประเมินผล												→
8	การจัดทำรายงาน นำเสนอ							✓					✓

บทที่ 2

ผลที่ได้จากการวิจัย

จากการขับเคลื่อนโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชนในระยะเวลา 6 เดือนแรกของโครงการวิจัยพบว่าข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งสหกรณ์ยังไม่เคยมีการสำรวจมาก่อนจากการทำการสำรวจเก็บข้อมูลสมาชิกจากแบบสอบถามสมาชิกทั้งสิ้น 815 ราย เพื่อนำข้อมูลที่ได้รวบรวมในครั้งนี้จัดทำเป็นฐานข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ โดยในอนาคตสหกรณ์สามารถนำข้อมูลเหล่านี้เพื่อใช้ในการทำแผนพัฒนาการให้บริการสมาชิกต่อไปในอนาคต การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์สมาชิกเป็นรายบุคคล โดย การนัดประชุมกลุ่มสมาชิกแต่ละกลุ่ม โดยมีเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นผู้สัมภาษณ์และมีเยาวชนลูกหลานเกษตรกรบางส่วนร่วมทำการเก็บข้อมูลด้วยเพื่อเป็นการปลูกฝังแนวคิดด้านสหกรณ์ อีกทั้งยังได้เรียนรู้ภาพรวมของการทำสวนกาแฟให้เห็นคุณค่าของการเป็นสมาชิกสหกรณ์ โดยบทสรุปเบื้องต้นของข้อมูลที่รวบรวมได้เบื้องต้นมีรายละเอียดคือ

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟชุมชน จำกัด ปี 2552 จำนวนตัวอย่างสมาชิก 815 ราย

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.8 เป็นเพศชาย เป็นเพศหญิงร้อยละ 30.6 และไม่ระบุในแบบสอบถามร้อยละ 11.7

โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-60 ปี ร้อยละ 51.5 รองลงมาร้อยละ 38.9, 6.9, 1.7, 1.0 มีอายุระหว่าง 25-45 ปี ,มากกว่า 60 ,ไม่ระบุและต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศและอายุของสมาชิกสหกรณ์

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	471	57.8
หญิง	249	30.6
ไม่ระบุ	95	11.7
รวม	815	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	8	1.0
25-45 ปี	317	38.9
46-60 ปี	420	51.5
มากกว่า 60 ปี	56	6.9
ไม่ระบุ	14	1.7
รวม	815	100.0

จากตารางที่ 2 ระบุว่าสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์เป็นเพศชาย 1,624 คน และ เพศหญิง 1,622 คน สมาชิกสหกรณ์ 1 รายจะมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ ส่วนมากมีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 คน ร้อยละ 34.5 รองลงมา จำนวน 3 คน ร้อยละ 24.8 จำนวน 5,6, 2,7,1, เท่ากับหรือมากกว่า 8 และไม่ระบุ ร้อยละ 21.1 , 7.1, 7.1, 2.2, 2.0, 0.9 และ 0.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 เพศสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศสมาชิกในครัวเรือน		
ชาย	1,624	50
หญิง	1,622	50
ไม่ระบุ	9	
รวม	3,255	100
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1 คน	16	2.0
2 คน	58	7.1
3 คน	202	24.8
4 คน	281	34.5
5 คน	172	21.1
6 คน	58	7.1
7 คน	18	2.2
เท่ากับหรือมากกว่า 8 คน	7	0.9
ไม่ระบุ	3	0.4
รวม	815	100

สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกสหกรณ์สามารถเรียงลำดับได้คือสมาชิกส่วนมาก จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 640 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.5 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.1 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.3 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 และจบระดับปริญญาตรี 3 ราย ร้อยละ 0.4 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การศึกษา		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.7)	640	78.5
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	82	10.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4- มศ.5)	35	4.3
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.-ปวส.)	16	2.0
ปริญญาตรี	3	0.4
ไม่ระบุ	39	4.8
รวม	815	100.0

ข้อมูลการถือครองที่ดิน

จากการสำรวจพบว่าสมาชิกสหกรณ์มีที่ดินในการปลูกกาแฟรวมทั้งสิ้น 17,444 ไร่ สามารถจำแนกข้อมูลการถือครองเอกสารสิทธิ์จำแนกเป็นไร่พบว่าที่ดินของสมาชิกส่วนมากร้อยละ 62.4 เป็นที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ รองลงมาคือที่ดิน ส.ป.ก. ร้อยละ 6.5 นส.3 ร้อยละ 5.6 และไม่ระบุ ร้อยละ 25.5 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การถือครองเอกสารสิทธิ์ในที่ดินจำแนกตามจำนวนไร่

รายการ	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน		
สปก.	1,140	6.5
นส.3	969	5.6
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	10,887.50	62.4
ไม่ระบุ	4,447.50	25.5
รวม	17,444	100.0

เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดินจำแนกเป็นรายสมาชิก สมาชิกส่วนมากไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดินร้อยละ 82.1 รองลงมา ร้อยละ 8.6 ,7.1 และ 2.2 เป็น สปก., นส.3 และไม่ระบุในแบบสอบถาม ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 การถือครองที่ดินของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน		
สปก.	70	8.6
นส.3	58	7.1
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	669	82.1
ไม่ระบุ	18	2.2
รวม	815	100.0

ข้อมูลกาแฟ พันธุ์กาแฟ การดูแล

สายพันธุ์กาแฟที่สมาชิกเกษตรกรปลูกเป็นกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้าทั้งหมด โดยมีอายุของต้นกาแฟต่ำสุดอยู่ที่ 1-10 ปีจำนวน 7,430 ไร่ และอายุสูงสุดของต้นกาแฟ อยู่ที่ 11-28 ปีจำนวน 9,733 ไร่ ประเภทของเมล็ดกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้าเป็นแบบเมล็ดคู่ ทั้ง 815 ราย

สถานการณ์ในการปรับปรุงต้นกาแฟโดยวิธีการทำสาวมีการทำสาวของต้นกาแฟแล้ว 3,619 ไร่ และยังไม่เคยทำสาวกาแฟเลย 10,090 ไร่ และไม่ระบุจำนวน 3,735 ไร่

สาเหตุหลักที่สมาชิกยังไม่ทำสาวกาแฟเนื่องมาจากเมื่อทำสาวกาแฟแล้วจะทำให้ผลผลิตต่อไร่ตกต่ำในปีที่ทำสาวกาแฟทำให้สมาชิกเกิดความกลัวในเรื่องของราคาที่จะสูงขึ้นหรือต่ำลงแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้สมาชิกยังไม่กล้าที่จะทำสาวกาแฟ ส่วนการทำสาวกาแฟจะเห็นผลก็ต่อเมื่อในปีถัดไปผลผลิตเริ่มออกสมาชิกก็จะมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น สมาชิกจึงมีวิธีการบำรุงต้นกาแฟโดยการหักแขนงที่มีผลผลิตแล้วออกจากลำต้นเพราะแขนงที่ออกผลแล้วในปีต่อไปจะให้ผลน้อยกว่าหรือไม่เกิดผลผลิตเลยเกษตรกรจึงนิยมหักแขนงเพื่อให้ธาตุอาหารไปเลี้ยงส่วนที่เป็นแขนงอ่อน

ตารางที่ 6 อายุต้นกาแฟ การทำสาวกาแฟ

รายการ	จำนวน (ไร่)
อายุต้นกาแฟ	
อายุน้อยที่สุด 1-10 ปี	7,430
อายุมากที่สุด 11-28 ปี	9,733
การทำสาวกาแฟ	
ยังไม่ได้ทำสาว	10,090
ทำสาวแล้ว	3,619
ไม่ระบุ	3,735
รวม	17,444

วิธีการในการตากเพื่อให้เมล็ดกาแฟแห้ง

สมาชิกสหกรณ์มีวิธีการในการตากกาแฟแตกต่างกันไป บางรายมีวิธีการเก็บการตากกาแฟมากกว่า 1 วิธี โดยเลือกใช้อุปกรณ์ในการตากเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพอากาศเพื่อสะดวกในการเก็บ หรืออุปกรณ์ที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น ถ้าสมาชิกมีทุนทรัพย์ก็จะมีการทำลานปูน ใช้อ้อข้าว ถ้าทุนน้อยอาจจะตัดไม้ไผ่ในท้องถิ่นทำเป็นแคร่ไม้ไผ่สำหรับตากกาแฟ จากการสำรวจข้อมูลพบว่าวิธีการตากกาแฟของสมาชิกอันดับที่ 1 เป็นการตากแบบ ใช้อ้อข้าวปูรองพื้นก่อนการตากเพื่อถ่ายต่อการกลับเมล็ดกาแฟและเก็บเมล็ดกาแฟเมื่อมีฝนตก โดยมีสมาชิก 765 ราย ใช้วิธีนี้ รองลงมา เป็นการตากแบบลานดิน 430 ราย อันดับที่ 3 เป็นการตากแบบลานปูน 257 รายและ อื่นๆ 8 ราย

ตารางที่ 7 วิธีการตากกาแฟของสมาชิกเกษตรกร

รายการ	จำนวน (ราย)
1. ตากบนอ้อข้าว	765
2. ตากบนดิน	430
3. ตากบนปูน	257
4. อื่นๆ	8

ข้อมูล การใช้ปุ๋ย ปริมาณการใช้ปุ๋ยของสมาชิก

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยเคมีตั้งแต่ 101 – 120 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 52.7 รองลงมาใช้ปุ๋ยปริมาณ 50- 60 กิโลกรัมต่อไร่ร้อยละ 22.0 ,ใช้ปุ๋ยปริมาณ 91- 100 กิโลกรัมต่อไร่ ,ปริมาณ 91- 100 กิโลกรัมต่อไร่ ,อื่นๆ,ปริมาณ 81- 90 กิโลกรัมต่อไร่, ปริมาณ 61- 70 กิโลกรัมต่อไร่ ปริมาณ 71- 80 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 4.1,2.2,1.8,1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณการใช้ปุ๋ย

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปริมาณการใช้ปุ๋ย		
50-60 กก./ไร่	182	22.0
61-70 กก./ไร่	15	1.8
71-80 กก./ไร่	13	1.6
81-90 กก./ไร่	18	2.2
91-100 กก./ไร่	130	15.7
101-120 กก./ไร่	437	52.7
อื่นๆ	34	4.1
รวม	*829	100.0

*หมายเหตุ สมาชิกบางรายมีปริมาณการใช้ปุ๋ยมากกว่า 1 ปริมาณ

ตารางที่ 9 จากการเก็บข้อมูลโดยให้สมาชิกเกษตรกรสามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ยี่ห้อ โดยยี่ห้อปุ๋ยที่ได้รับความนิยมและสมาชิกคุ้นเคยใช้เป็นประจำ อันดับ 1 คือ ปุ๋ยตราเรือใบ อันดับ 2 ปุ๋ยตรากระต่าย อันดับ 3 ปุ๋ยตรารุ่งอรุณ อันดับ 4 ปุ๋ยตราหัววัวคันไถ

สูตรปุ๋ยที่สมาชิกใช้ในการผลิต อันดับที่ 1 เป็นปุ๋ยสูตร 15-15-15 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้นจำนวน 644 ราย อันดับที่ 2 เป็นสูตร 13-13-21 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้น 501 ราย อันดับที่ 3 เป็นสูตร 21-0-0 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้น 434 ราย อันดับที่ 4 เป็นสูตร 46-0-0 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้น 430 ราย

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลในการใช้ปุ๋ย

รายการ	จำนวน (ราย)
อันดับความนิยมการใช้ปุ๋ย 5 อันดับแรก ภายใต้ตราสัญลักษณ์ปุ๋ยต่างๆ	
1. ตราเรือใบ	470
2. ตรากระต่าย	432
3. ตรารุ่งอรุณ	398
4. ตราหัววัวคันไถ	367
5. ตราตะวันดาว	54
อันดับความนิยมการใช้ปุ๋ย 5 อันดับแรก ภายใต้ปุ๋ยสูตรต่างๆ	
1. สูตร 15-15-15	644
2. สูตร 13-13-21	501
3. สูตร 21-0-0	434
4. สูตร 46-0-0	430
5. สูตร 0-0-60	47

: หมายเหตุ สมาชิกมีการใช้ปุ๋ยมากกว่า 1 ชนิด

สมาชิกสหกรณ์มีการใช้สารเคมีโดยสารเคมี แบคอัพ (คูคซีมีไกลโฟเสท 48%) มีสมาชิกใช้เป็นจำนวน 467 ราย ปริมาณการใช้ 785.19 ลิตร, สารเคมีไกลโฟเสท 48% มีสมาชิกใช้จำนวน 312 ราย ปริมาณการใช้ 470.30 ลิตร

ตารางที่ 10 แสดงปริมาณการใช้สารเคมี

รายการ	จำนวน (ราย)	ปริมาณการใช้ (ลิตร)
ปริมาณการใช้สารเคมี		
แบคอัพ (คูคซีมีไกลโฟเสท 48%)	467	785.19
ไกลโฟเสท 48%	312	470.30
อื่นๆ	120	108.50
หวิทอง (คูคซีมีไกลโฟเสท 48%)	107	219

แรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตกาแฟ

จากการทำแบบสอบถามพบว่ามีสมาชิกที่ใช้แรงงานในครอบครัว 606 ราย และมีสมาชิกที่จ้างแรงงานนอกพื้นที่ที่มีจำนวน 676 ราย โดยมีค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวกาแฟเฉลี่ยต่อไร่ 1,680 บาทต่อไร่

ตารางที่ 11 แสดงปริมาณแรงงานในการเก็บเกี่ยว

รายการ	จำนวน (ราย)
แรงงานในครัวเรือน	606
แรงงานจ้างภายนอก	676

แหล่งเงินทุนในการทำสวนกาแฟกลุ่มสมาชิกตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูลพบว่าสมาชิกสหกรณ์มีแหล่งเงินทุนในการทำสวนกาแฟหลายทาง สมาชิกบางรายใช้เงินทุนของตนเองเพียงอย่างเดียว สมาชิกบางคนมีแหล่งเงินทุนมากกว่าหนึ่งแหล่งเงินทุน โดยผู้จากสหกรณ์บ้าง ผู้จาก ธ.ก.ส.บ้าง นอกจากนี้ยังพบว่าแหล่งเงินทุนสินเชื่อที่เป็นแหล่งเงินทุนมากที่สุดคือ สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ จำนวน 32,986,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.0 เป็นรองลงมาเงินทุนของตนเอง 20,142,400 บาทคิดเป็นร้อยละ 28.1 สมาชิกสหกรณ์ผู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือธนาคารพาณิชย์จำนวน 15,276,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 21.3 และกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ เช่นกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 3,300,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.6 (ตารางที่ 12)

ตาราง 12 แสดงแหล่งเงินทุนของสมาชิกเกษตรกร

รายการ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
แหล่งเงินทุน		
สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด	32,986,000	46.0
เงินทุนของตนเอง	20,142,400	28.1
ธ.ก.ส./ธนาคารพาณิชย์	15,276,000	21.3
อื่นๆ เช่นกองทุนหมู่บ้าน	3,300,500	4.6
รวม	71,704,900	100.0

: หมายเหตุ สมาชิกมีแหล่งเงินทุนมากกว่า 1 แหล่ง

จากการถ่วงเฉลี่ยแล้วเราสามารถจำแนกสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากแหล่งต่างๆ โดยมีภาระการชำระหนี้คือสมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์ 785 ราย มีภาระหนี้โดยเฉลี่ย 42,020 บาท ต่อราย สมาชิกกู้เงิน ธ.ก.ส 227 ราย โดยเฉลี่ย 67,295 บาท ต่อ รายสมาชิกกู้เงิน แหล่งเงินกู้อื่นๆ 134 ราย โดยเฉลี่ย 24,630 บาท ต่อ ราย สมาชิกใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง 587 ราย โดยเฉลี่ย 34,314 บาท ต่อ ราย (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แสดงแหล่งเงินทุนกู้โดยเฉลี่ยของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	แหล่งเงินทุนเฉลี่ยต่อราย (บาท)
สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ	785	42,020
เงินทุนของตนเอง	587	34,314
ธ.ก.ส/ธ.พาณิชย์	227	67,295
อื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน	134	24,630

ตารางที่ 12 แหล่งในการจำหน่าย

รายการ	จำนวนสมาชิก (ราย)	ร้อยละ	ปริมาณการ จำหน่าย (กก.)	ร้อยละ
แหล่งจำหน่าย				
พ่อค้าคนกลาง	697	54.5	2,354,189	62.8
สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ	349	27.3	898,036	24.0
บ.เนสเล่ จำกัด	210	16.4	434,860	11.6
เก็บเพื่อรอราคา	13	1.0	38,400	1.0
อื่นๆ	11	0.9	20,500	0.5
รวม	1,280	100.0	3,745,985	100.0

จากการเก็บข้อมูลพบว่าผลผลิตของสมาชิกในปีที่ผ่านมา มีจำนวนทั้งสิ้น 3,745,985 กิโลกรัม โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 215 กิโลกรัมต่อไร่ ในการจำหน่ายผลผลิตนั้น สมาชิกสหกรณ์จะตัดสินใจจำหน่ายให้แก่ผู้รับซื้อได้หลายแหล่ง โดยมีปัจจัยหลายองค์ประกอบที่สมาชิกรับไปใช้ประกอบการตัดสินใจ

ปริมาณการจำหน่ายผลผลิตกาแฟที่มากที่สุดของสมาชิกคือการจำหน่ายผลผลิตกาแฟให้แก่พ่อค้าคนกลางร้อยละ 62 ของผลผลิตกาแฟทั้งหมดที่สมาชิกผลิตได้ มีจำนวนสมาชิกที่จำหน่ายมากถึงร้อยละ 55 ซึ่งมีเหตุผลหลายประการที่สมาชิกตัดสินใจขายให้แก่พ่อค้า อาทิ พ่อค้าไปตั้งจุดรับซื้อถึงในพื้นที่ถึงหน้าบ้าน ซึ่งจะประหยัด ลดต้นทุนของสมาชิกที่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการนำกาแฟมาจำหน่ายยังสหกรณ์ซึ่งเป็นระยะทางไกล อีกทั้งยังลดความเสี่ยงต่อความเสียหายของผลผลิตจากการขนส่งและสาเหตุอีกประการหนึ่งที่สหกรณ์รวบรวมผลผลิตจากสมาชิกได้น้อยกว่าพ่อค้าเนื่องมาจากสหกรณ์ขาดเงินทุนในการนำมาหมุนเวียนระหว่างการรับซื้อกาแฟสารจากสมาชิก

รองลงมาสมาชิกจำหน่ายผลผลิตให้แก่สหกรณ์ 349 รายเป็นจำนวน 898,036 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 24.0 และจำหน่ายให้แก่ บริษัทเนสเล่ 434,860 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 11.6 โดยมีสมาชิกไปจำหน่ายจำนวน 210 รายสาเหตุที่สมาชิกไปจำหน่ายให้เพราะสมาชิกส่วนหนึ่งเกิดความกลัวว่าจะถูกตัดสิทธิ์ในการนำกาแฟมาจำหน่ายให้กับบริษัทเนสเล่ในปีต่อไปเกษตรกรสมาชิกจึงต้องรักษาสีพันธ์โดยการนำกาแฟมาขายให้กับบริษัท

จากการเก็บข้อมูลพบว่าปัญหาที่สมาชิกสหกรณ์ประสบปัญหาอยู่นั้นในด้านการผลิต สมาชิกมีปัญหาคือ ปัญหาเรื่องปุ๋ยและยาราคาแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง อันดับต่อมาคือปัญหาด้านการเก็บรักษากาแฟจากการถูกมอดเจาะ อันดับ 3 คือ ปัญหาดินเสื่อมสภาพเนื่องจากดินในพื้นที่เป็นดินที่มีการใส่ปุ๋ยเคมีมาเป็นเวลานานอีกทั้งสมาชิกขาดการบำรุงรักษาดินที่ถูกต้องตามหลักการ

สำหรับปัญหาในด้านการจำหน่ายนั้น ปัญหาที่สมาชิกประสบอยู่คือ ปัญหาด้านราคากาแฟตกต่ำสมาชิกแสดงความคิดเห็นจำนวน 379 รายสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านผลผลิตตกต่ำเกิดจากบริษัทยักษ์ใหญ่ในประเทศเป็นผู้กำหนดราคาการรับซื้อให้พ่อค้าคนกลางในพื้นที่เพื่อส่งเข้าบริษัทและบริษัทยักษ์ใหญ่เองก็เปิดจุดรับซื้อในพื้นที่เช่นเดียวกันแต่จะเปิดราคาซื้อที่ต่ำกว่าพ่อค้าคนกลางหรือเท่ากันเพื่อเป็นตัวล่อให้เกษตรกร

อันดับต่อมาคือปัญหาด้านการขนส่งที่ไม่สะดวกด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นป่าเขาทำให้การเดินทางการขนส่งเป็นปัญหาในหลายเรื่องๆ มีสมาชิกแสดงความคิดเห็น 267 และปัญหาจากการถูกพ่อค้าเอาเปรียบ

สิ่งที่สมาชิกต้องการให้สหกรณ์เข้ามาช่วยเหลืออันดับ 1 คือต้องการให้สหกรณ์ประกันราคา อันดับต่อมาคือการเพิ่มวงเงินกู้ การเปิดจุดรับซื้อในพื้นที่ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่สมาชิกส่วนใหญ่ตัดสินใจจำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าคนกลางจึงทำให้เกิดปัญหาถูกพ่อค้าเอาเปรียบตามมา

ตารางที่ 13 ปัญหา ความต้องการบริการของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)
ปัญหาด้านการผลิต	
1.ปุ๋ย/ยาราคาแพง	544
2.มอดเจาะ	220
3.ดินเสื่อม	196
4.ชลประทาน	158
5.ต้นทุนสูง	46
6.แรงงานหายาก	47
7.หนอนกีดลำต้น/หนูกัดยอด	37
8.ขาดความรู้/ขาดเงินทุน	52
ปัญหาด้านการจำหน่าย	
1.ราคาคงต่ำ	331
2.การขนส่ง	276
3.ถูกพ่อค้าเอาเปรียบ	174
บริการที่ต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือ	
1.ประกันราคา	269
2.เพิ่มวงเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	319
3.เปิดจุดรับซื้อในพื้นที่	120

รายการ	จำนวน (ราย)
4.ลดราคาปุ๋ย	139
5.แนะนำวิธีการดูแลกาแฟ	71
6.ถ่ายทอดเทคโนโลยีปลูกกาแฟ	3

ความร่วมมือของเครือข่าย

สหกรณ์ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้าที่ประสานงานในการจัดจำหน่ายกาแฟ 3 IN 1 ผ่านบริษัทไปรษณีย์ไทย ทั้ง 719 แห่ง โดยจะเริ่มจัดส่งสินค้าในวันที่ 1 ตุลาคม 2552 เป็นล็อตแรก

จากการเชื่อมโยงเครือข่ายโครงการวิจัยเครือข่ายการกระจายสินค้าเข้ากับโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายการกระจายสินค้าได้จัดทำเก็ทตาด็อกสินค้าที่มีผลิตภัณฑ์กาแฟชุมพร อยู่ในหนังสือเช่นเดียวกัน ในขณะนี้การดำเนินการเรื่องดังอยู่ระหว่างการเผยแพร่หนังสือ จึงทำให้การติดต่อเข้ามาของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์กาแฟชุมพร ยังมีไม่มากนัก

ทางบริษัทไปรษณีย์ไทย ได้รับผลิตภัณฑ์สินค้ากาแฟ 3 IN 1 ตราชุมพร เพื่อการวางจำหน่ายหน้าเคาเตอร์ของไปรษณีย์ ทั่วประเทศ รวม 716 แห่ง โดยมีเงื่อนไข คิดค่าขนส่งแบบเหมาจ่าย 120 บาท/ลัง และขอหักเปอร์เซ็นต์ในการวางจำหน่าย 15 % ต่อสินค้า 1 ห่อ ทั้งนี้ทางบริษัทไปรษณีย์ไทยไม่คิดค่าธรรมเนียมแรกเข้าในการวางจำหน่ายสินค้า

ดังนั้นการเชื่อมโยงเครือข่ายโครงการวิจัยเครือข่ายการกระจายสินค้าเข้ากัน โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร ทำให้สหกรณ์มีแหล่งจำหน่ายสินค้ากาแฟ 3 IN 1 ที่แน่นอนและมีตลาดที่ชัดเจน สามารถตอบคำถามกับลูกค้าได้ เมื่อลูกค้าถามถึงแหล่งจำหน่ายรวมทั้งยังช่วยให้สหกรณ์มียอดขายผลิตภัณฑ์มากขึ้นซึ่งเป็นผลดีในการลดต้นทุนการผลิตของสหกรณ์อีกทางหนึ่ง

อีกทั้งโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้ายังให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการสำรวจความต้องการของผู้บริโภคต่อกาแฟ 3 IN 1 ตรากาแฟชุมพร โดยใช้แบบสอบถามและสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาพฤติกรรมในการดื่มกาแฟพบว่า กลุ่มผู้ที่ดื่มกาแฟส่วนใหญ่จะรู้จักและดื่มกาแฟสูตร 3in1 ในอัตราส่วนร้อยละ 68.57% และส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวที่นิยมดื่มกาแฟเนื่องจากเพราะว่าต้องตื่นแต่เช้า มีถึงร้อยละ 30.48% รองลงมาเนื่องจากการที่ดื่มเป็นประจำอยู่แล้วทุกวันและต้องรีบไปทำงานหรืออ่านหนังสือร้อยละ 12.38% ส่วนช่วงเวลาที่นิยมดื่มนั้นจะเป็นในช่วงเช้า(06.00 - 09.00) ถึงร้อยละ 33.33% รองลงมาจะเป็นช่วงเวลาตอนสาย(09.00 - 12.00) และช่วงบ่าย(13.00 - 16.00) 17.14% และ 14.29% ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมดื่มซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 24.76% จะนิยมดื่มในสถานที่ทำงานรองลงมาจะนิยมดื่มในที่พักอาศัยและในระหว่างการเดินทางเช่นในร้านสะดวกซื้อ ปั่นน้ำมัน เป็นต้น ร้อยละ 23.81% และ 11.43% ตามลำดับ

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่นิยมดื่มกาแฟ 3in1 นี้จะมีความพึงพอใจในรสชาติของกาแฟร้อยละ 58.10% ซึ่งมีส่วนน้อยที่ไม่พึงพอใจในรสชาติเนื่องมาจากรสชาติที่ไม่พึงประสงค์ เช่น อาจจะหวานเกินไป หรือจืดจนเกินไป ร้อยละ 9.52% และจากการทำการสำรวจพบว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นระบุว่ายี่ห้อของกาแฟที่ตนรู้จักและดื่มบ่อยที่สุดจะเป็นกาแฟยี่ห้อ เนสกาแฟสูตร original ในอัตราส่วนร้อยละ 32.38% และ 29.52% ตามลำดับ ส่วนยี่ห้อและสูตรที่กลุ่มตัวอย่างนั้นรู้จักรองลงมาจากยี่ห้อแรกจะเป็น กาแฟเขาช่องสูตรคาปูชิโน ร้อยละ 19.24% และตามด้วยกาแฟเบอร์ดีสูตร original ร้อยละ 18.10% ส่วนยี่ห้อกาแฟและสูตรที่กลุ่มตัวอย่างนิยมดื่มรองลงมาจาก กาแฟยี่ห้อเนส กาแฟสูตร original นั้นคือ กาแฟยี่ห้อเบอร์ดี ไอซ์และสูตร original ร้อยละ 2.86% ซึ่งสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปซื้อคือ ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ร้อยละ 35.24% รองลงมาก็คือ เทสโก้โลตัส ร้อยละ 17.14% และที่บิ๊กซี ร้อยละ 6.67%

การจัดทำแผนกลยุทธ์ธุรกิจกาแฟ

ภายหลังจากที่ได้ประชุมกับผู้ประสานงานและคณะกรรมการของสหกรณ์ตลอดจนสมาชิก และการสำรวจเก็บข้อมูลพื้นฐานสมาชิกสหกรณ์ เมื่อมานำมาวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อรวบรวมข้อมูลนำมาประกอบการจัดทำแผนกลยุทธ์ธุรกิจสหกรณ์

โดย คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ได้ร่วมกันจัดทำแผนธุรกิจของสหกรณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสหกรณ์และสามารถขับเคลื่อนเครือข่ายโครงการวิจัยคุณค่ากาแฟชุมชน โดยมีที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการจัดทำแผนธุรกิจ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2552 ที่ผ่านมา

ภายหลังการทำแผนกลยุทธ์คณะกรรมการ ได้มีมติเห็นชอบที่จะใช้แผนกลยุทธ์นี้ในการขับเคลื่อนการดำเนินการสหกรณ์ โดยจะได้นำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ครั้งต่อไป

จากการเข้าร่วมเวทีเรียนรู้และจัดทำแผนธุรกิจในวันที่ 16 กันยายน 2552 ในเวทีมีการหารือการปลูกกาแฟที่ดีและมีคุณภาพ โดยที่ประชุมมีแนวคิดในการจัดทำคู่มือการปลูกกาแฟเพื่อใช้เป็นแนวทางการปลูกกาแฟที่ดีมีระบบการดูแลสวนที่มีมาตรฐาน ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ได้ใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปประธรรม โดยได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสหกรณ์ที่มีประสบการณ์การปลูกกาแฟอย่างยาวนานเป็นผู้ร่วมจัดทำขึ้นมา เรียกว่า **เขียนกาแฟ**

วิสัยทัศน์แผนธุรกิจ

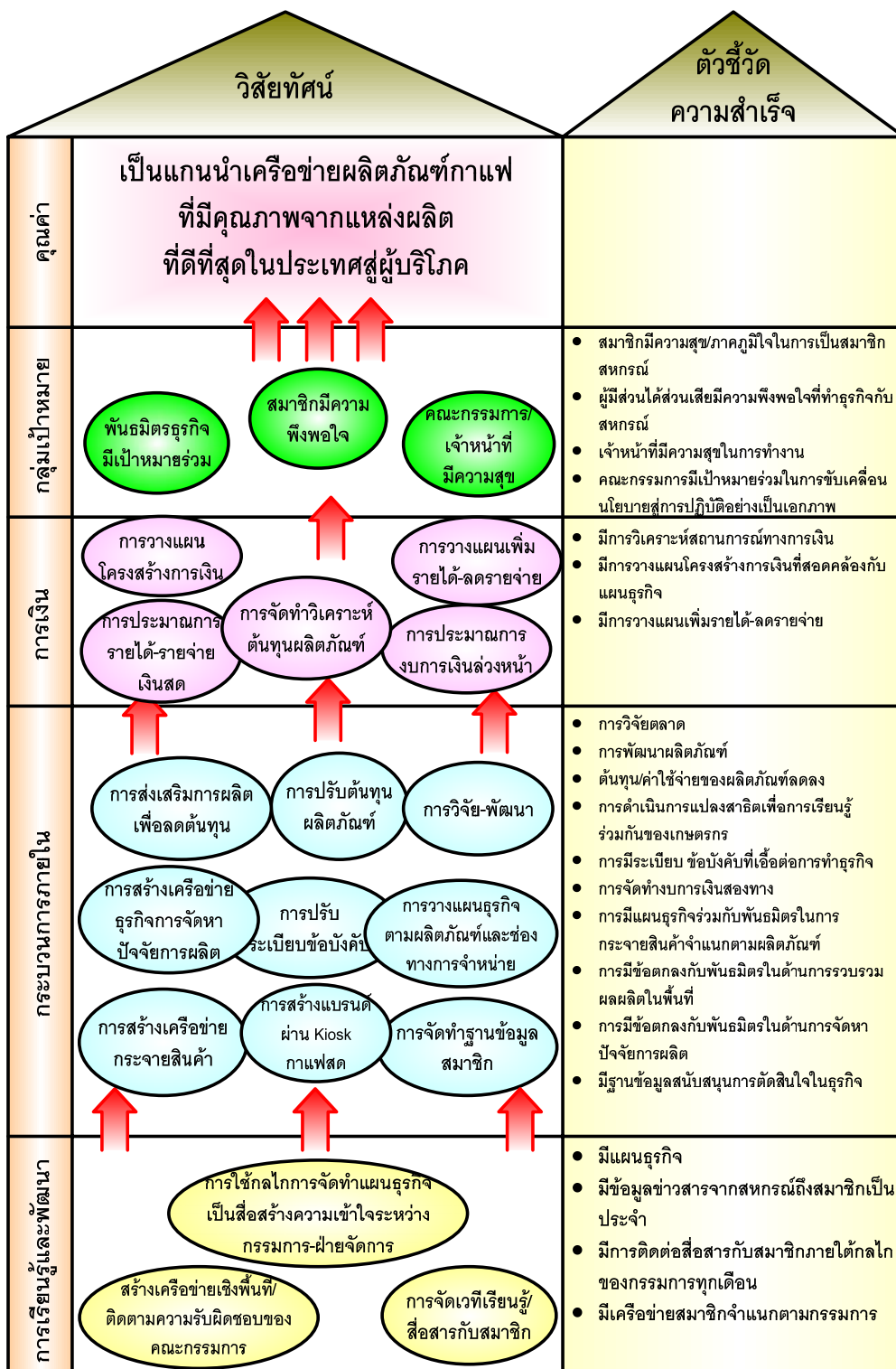
เป็นแกนนำเครือข่ายผลิตภัณฑ์กาแฟที่มีคุณภาพจากแหล่งผลิตที่ดีที่สุดในประเทศสู่ผู้บริโภค

เป้าหมายของสหกรณ์

- ◆ ความยั่งยืนในการปลูกกาแฟของสมาชิก
- ◆ สมาชิกอยู่ดีกินดี (สวัสดิการ)
- ◆ อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม (การฟื้นตัวจากภัยธรรมชาติ : พายุเกย)

- ◆ สร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จัก
- ◆ ปกป้องชาวสวนกาแฟโรบัสต้าให้อยู่อย่างยั่งยืน
- ◆ เสรีภาพแฟรนไชส์ที่มีคุณภาพจากชาวสวนที่มีตัวตน
- ◆ ผู้บริโภคดื่มกาแฟในราคาที่ เป็นธรรม
- ◆ มีแบบแผนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

รูปที่ 3 แผนธุรกิจในการขับเคลื่อนโครงการวิจัยและเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจของสหกรณ์



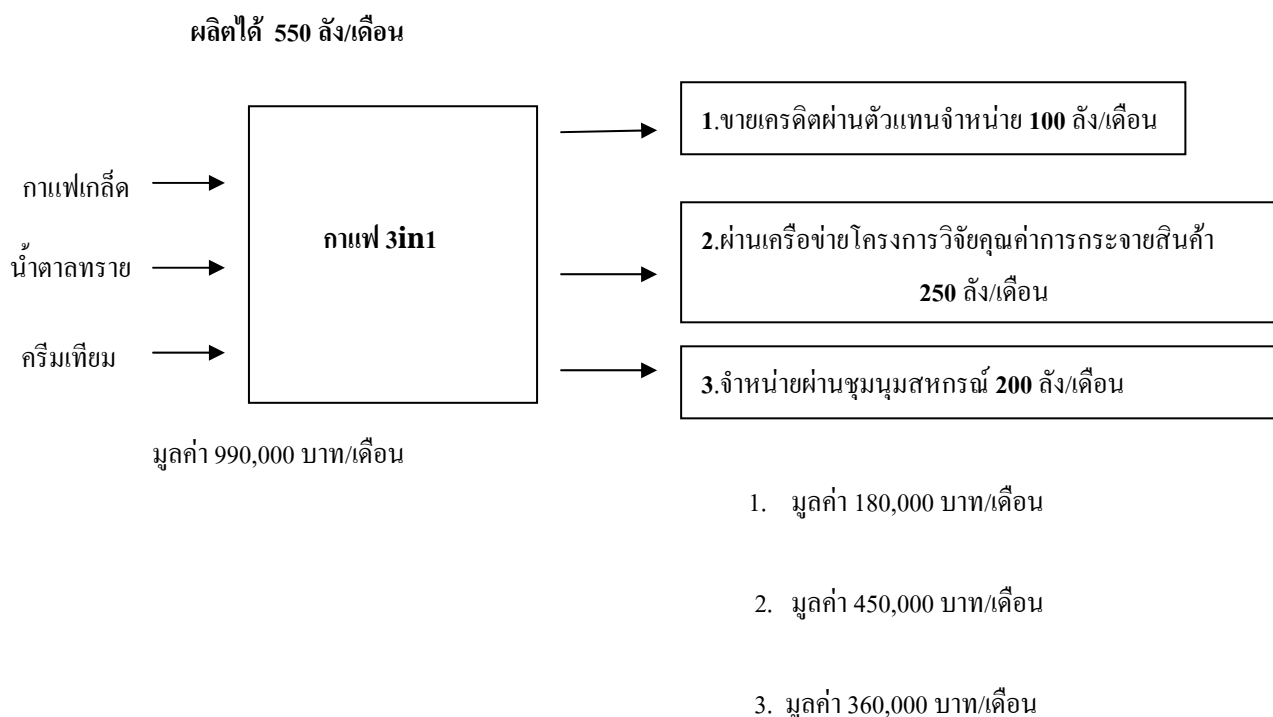
แผนกระบวนการดำเนินการวิจัยต่อเนื่อง (ต.ค.52 – เม.ย. 2553)

ลำดับ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ว.ด.ป.	สถานที่	ผลที่ได้	หมายเหตุ
1	ประชุมร่วมกับทีมที่ปรึกษาเพื่อหา KIOS ทางการค้าและเปิดตลาด กาแฟแก้ว-บด	- นักวิจัย - คณะกรรมการ - ทีมที่ปรึกษา - KIOS ทางการค้า	ต.ค.52	ม.เกษตร	- กาแฟชุมชนมีพันธมิตรทางการค้า - ผลผลิตของสหกรณ์มีแหล่งจำหน่ายที่แน่นอน	
2	จัดเวทีเรียนรู้เพื่อการสร้างแบรนด์ ภายใต้การค้าที่เป็นธรรม และการช่วยเหลือเกษตรกรจากภัยธรรมชาติภาคเกษตร	- นักวิจัย - คณะกรรมการ - ทีมที่ปรึกษา - KIOS	พ.ย.52	ม.เกษตร	- หาจุดเด่นของผลิตภัณฑ์เพื่อการสร้างตราสินค้าให้เป็นที่สนใจของตลาด	
3	ขับเคลื่อนการสร้างแบรนด์ผ่านช่องทางต่าง ๆ	- นักวิจัยเครือข่ายคุณค่า การกระจายสินค้า - ทีมที่ปรึกษา - นักวิจัย	ธ.ค.52	ม.เกษตร	- ประชาชนในประเทศรู้จักกาแฟชุมชนเป็นอย่างดีและนิยมดื่มกาแฟชุมชน	
4	จัดเวทีเรียนรู้เพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกกาแฟให้แก่สมาชิก	- ตัวแบบสมาชิก - สมาชิกบางส่วน - นักวิจัย - ทีมที่ปรึกษา - นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ	ม.ค.53	พื้นที่ จังหวัด ชุมพร	- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการปลูกกาแฟที่ดีเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต	
5	ติดตามการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกกาแฟ ตามโซนพื้นที่ของตัวแบบสมาชิก	- ตัวแบบสมาชิก - นักวิจัย - ทีมที่ปรึกษา - นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ	ก.พ.53	พื้นที่ จังหวัด ชุมพร	- ทราบถึงสถานการณ์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรเพื่อประเมินผล	
6	ติดตามผลและประเมินผลงานของโครงการวิจัย	- นักวิจัย - ทีมที่ปรึกษา	มี.ค.53	พื้นที่ จังหวัด ชุมพร	- ทราบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชน	

สำหรับการจัดเวทีเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกกาแฟต้องจัดขึ้นในช่วงเดือน มกราคม 2553 เนื่องจากเป็นช่วงที่เกษตรกรเสร็จสิ้นจากการเก็บเกี่ยวและเริ่มทำการหักแขนงกาแฟที่มีผลผลิตแล้วจึงเหมาะแก่การถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นอย่างยิ่ง

แผนการขับเคลื่อนโครงการวิจัยต่อยอดการผลิตที่จะเกิดขึ้น 7 เดือนต่อไป

1. ภาพการขับเคลื่อนการผลิตกาแฟ 3 in 1

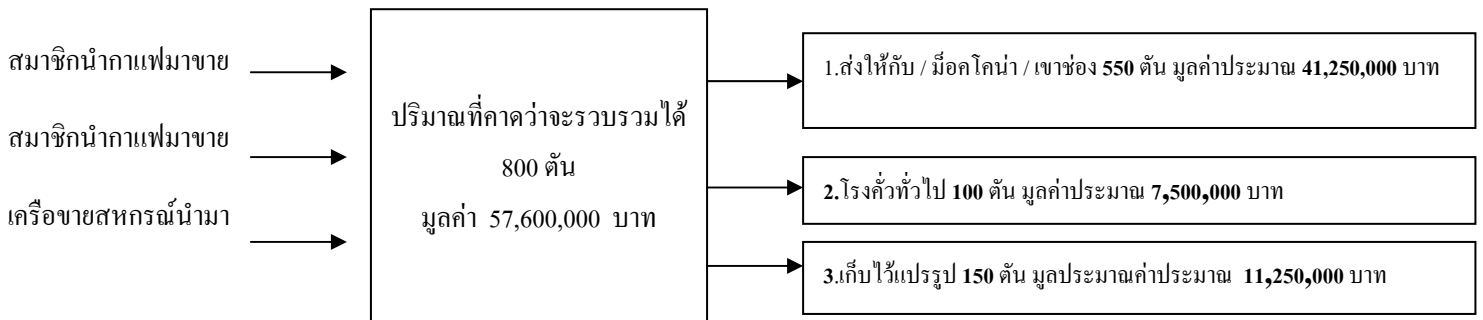


สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด มีเครื่องบรรจุกาแฟ 3 IN1 เพียง 1 เครื่องจึงมีขีดความสามารถในการผลิตเพียงวันละ 25 ลิ้ง ประกอบกับการทำงานของสหกรณ์ที่เป็นวันทำการ 22 วัน ดังนั้นในหนึ่งเดือนสหกรณ์จึงผลิตกาแฟ 3 in1 ได้ 550 ลิ้งต่อเดือนและกำหนดราคาขายส่งอยู่ที่ 77 บาทต่อห่อ ขนาดบรรจุ 1 ลิ้ง 24 ห่อ มูลค่า 1,848 บาท/ลิ้ง

ช่องทางการตลาดในการจำหน่ายกาแฟ 3 in 1

1. จำหน่ายผ่านตัวแทนแบบสินค้าเครดิต 100 ลิ้งต่อเดือน คิดเป็นมูลค่า 184,800 บาทต่อเดือน
2. จำหน่ายผ่านเครือข่ายโครงการวิจัยคุณค่าการกระจายสินค้าและเครือข่ายอื่นๆ 250 ลิ้งต่อเดือนคิดเป็นมูลค่า 462,000 บาทต่อเดือน
3. จำหน่ายผ่านชุมชนสหกรณ์ 200 ลิ้งต่อเดือนคิดเป็นมูลค่า 369,000 บาทต่อเดือน

2. ภาพการขับเคลื่อนกระบวนการรวบรวมผลผลิต



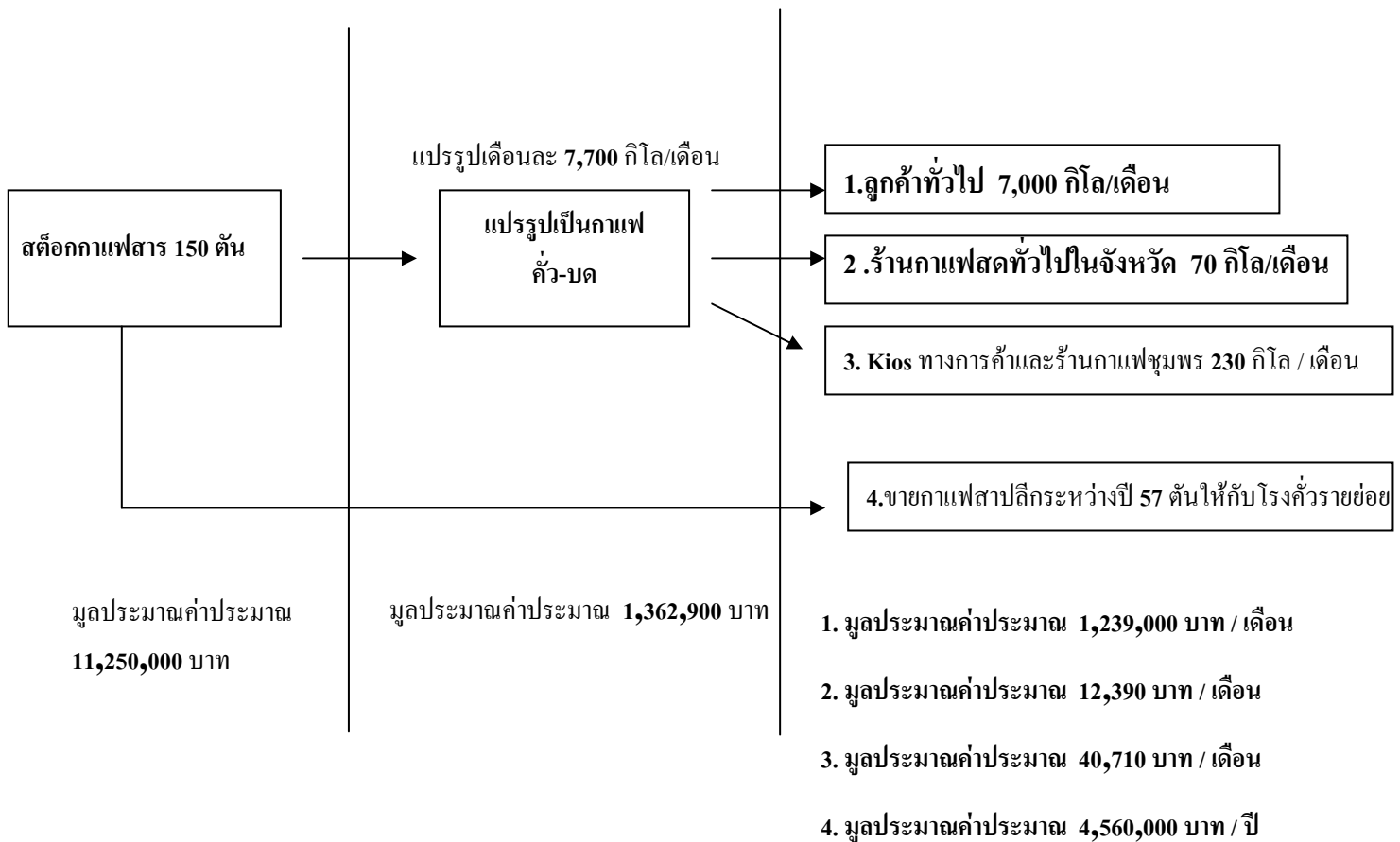
หลักการและเหตุผล

สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด มีการรวบรวมผลผลิตกาแฟสดจากสมาชิกและเครือข่ายสหกรณ์เพื่อเป็นการบริการสมาชิกและเพื่อเป็นการกระตุ้นราคาในตลาดให้ราคาสูงขึ้นจากการประเมินคาดการณ์ว่าราคากาแฟสดในปี 2552/2553 จะอยู่ที่ 72 บาท ต่อกิโลกรัม สหกรณ์คาดว่าจะรวบรวมจากสมาชิกได้ 800 ตัน ซึ่งคิดเป็นมูลค่าประมาณ 57,600,000 บาท

ช่องทางการจำหน่ายกาแฟสด

1. จำหน่ายให้กับ บริษัทผู้ผลิต เช่น เขาช่อง ม็อคโคน่า ประมาณ 550 ตัน คิดเป็นมูลค่า 41,250,000 บาท
2. จำหน่ายให้กับโรงคั่วโดยทั่วไป 100 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 7,500,000 บาท
3. สหกรณ์เก็บไว้แปรรูปและขายระหว่างปี 150 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 11,250,000 บาท

3.ภาพการขับเคลื่อนกระบวนการกระจายสินค้าเมื่อแปรรูปแล้ว



สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด สต็อกกาแฟจากการรวบรวม 150 ตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 11,250,000 บาท กำลังการผลิตของสหกรณ์คั่วได้ประมาณวันละ 350 กิโลต่อวัน ดังนั้นใน 1 เดือน สหกรณ์ผลิตได้ประมาณ 7,700 กิโลกรัมต่อเดือนคิดเป็นมูลค่า 1,362,900 บาท

ช่องทางการจำหน่ายกาแฟ

1. จำหน่ายให้กับลูกค้าทั่วไป 7,000 กิโลต่อเดือนคิดเป็นมูลค่า 1,239,000 บาทต่อเดือน
2. จำหน่ายให้กับร้านกาแฟสดทั่วไปในจังหวัด 70 กิโลต่อเดือนคิดเป็นมูลค่า 12,390 บาทต่อเดือน
3. จำหน่ายให้กับ kios ทางการค้าตามแผนโครงการวิจัย 230 กิโลต่อเดือนคิดเป็นมูลค่า 40,710 บาทต่อเดือน
4. จำหน่ายให้กาแฟสเปคัลระหว่างปี 57 ตันต่อปี คิดเป็นมูลค่า 4,560,000 บาทต่อปี

ภาคผนวก ก.

กระบวนการดำเนินการวิจัยที่ผ่านมา (พ.ค.- ต.ค. 2552)

ลำดับ	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ว.ค.ป.	สถานที่	ผลที่ได้	หมายเหตุ
1	ประชุมเครือข่ายระหว่างผู้ประสานงานโครงการกับนักวิจัย	- ฝ่ายจัดการ - นักวิจัย - คณะกรรมการ - ทีมที่ปรึกษา	6 พ.ค.52	ม.เกษตร	ตัวนักวิจัยทราบถึงหลักการและเหตุผลก่อนการลงทำการวิจัย	
2	ประชุมเครือข่ายระหว่างนักวิจัยผู้ประสานงานโครงการและผู้ร่วมทำการวิจัย	- นักวิจัย - คณะกรรมการ - ทีมที่ปรึกษา	27 พ.ค.52	หัวหิน	- ผู้ร่วมวิจัยเข้าใจและรับทราบถึงแนวทางการปฏิบัติก่อนการวิจัย - ผู้ประสานงานโครงการทราบถึงสถานการณ์ของสหกรณ์	
3	อบรมการทำฐานข้อมูลให้กับบุตรหลานสมาชิก	- เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ 6 ท่าน - บุตรหลานสมาชิก ประมาณ 4 ท่าน - นักวิจัย	8 ส.ค.52	สก.กาแฟ	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจถึงวิธีการทำฐานข้อมูล	
4	ขับเคลื่อนการทำฐานข้อมูลสมาชิก	- บุตรหลานสมาชิกผู้ทำแบบสอบถาม - สมาชิก 816 ราย ได้รับการสำรวจ	10 ส.ค.52 ถึง 5 ก.ย.52	พื้นที่จังหวัดชุมพร	ทราบฐานข้อมูลการประกอบอาชีพของสมาชิก	ทำการสำรวจข้อมูลจากสมาชิก 21 กลุ่มรวม 816 ราย
6	ประมวลผลข้อมูลการทำฐานข้อมูลสมาชิก	- รายงานผลให้กับทีมที่ปรึกษาทราบ	11 ก.ย.52		- ทราบถึงการประกอบอาชีพการทำสวนกาแฟของสมาชิกอย่างแท้จริง	
7	ประชุมร่วมกันระหว่างผู้ประสานงานโครงการกับนักวิจัยก่อนการนำผู้ร่วมทำการวิจัยมาอบรมเพื่อปรับกระบวนการทัศนและการจัดทำแผนธุรกิจ	- นักวิจัย - ทีมที่ปรึกษา	21 ก.ย.52	ม.เกษตร	-ทราบถึงประเด็นสำคัญในการนำมาเป็นแนวทางในการปรับกระบวนการทัศนและการจัดทำแผนธุรกิจ	
8	จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำแผนธุรกิจรวมถึงการปรับกระบวนการทัศนให้แก่คณะกรรมการและฝ่ายจัดการโดยผู้ประสานงานโครงการเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง	- คณะกรรมการ 16 ท่าน - ฝ่ายจัดการ 5 ท่าน รวม 21 ท่าน	16 ก.ย.52	ม.เกษตร	- สหกรณ์มีแนวทางการธุรกิจในการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร	
13	รายงานความก้าวหน้า 6 เดือนแรก	- นักวิจัย - ทีมที่ปรึกษา	31 ต.ค.52	ม.เกษตร	เพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการใน 6 เดือนแรก	

แบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจ

โครงการเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชน

ฐานข้อมูลของสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมชน จำกัด ปี ฤดูแล้งปลูก 2551/2552

ให้สมาชิกตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ลงในช่องสี่เหลี่ยมและใส่ข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่สมาชิก.....
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
อายุ.....ปี เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ..... การศึกษาสูงสุด.....
หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนรวม.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน
สมาชิกในครอบครัวช่วยทำสวนกาแฟกี่คน

สมาชิกในครอบครัวที่ออกไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่กี่คน

2. ปัจจุบันท่านมีที่ดินในการทำสวนกาแฟจำนวน.....แปลง รวมทั้งหมด.....ไร่

แปลงที่ 1 จำนวน.....ไร่ เอกสารสิทธิ์ <input type="checkbox"/> ส.ป.ก. <input type="checkbox"/> นส.3 <input type="checkbox"/> ไม่มีเอกสารสิทธิ์
แปลงที่ 2 จำนวน.....ไร่ เอกสารสิทธิ์ <input type="checkbox"/> ส.ป.ก. <input type="checkbox"/> นส.3 <input type="checkbox"/> ไม่มีเอกสารสิทธิ์
แปลงที่ 3 จำนวน.....ไร่ เอกสารสิทธิ์ <input type="checkbox"/> ส.ป.ก. <input type="checkbox"/> นส.3 <input type="checkbox"/> ไม่มีเอกสารสิทธิ์
แปลงที่ 4 จำนวน.....ไร่ เอกสารสิทธิ์ <input type="checkbox"/> ส.ป.ก. <input type="checkbox"/> นส.3 <input type="checkbox"/> ไม่มีเอกสารสิทธิ์
แปลงที่ 5 จำนวน.....ไร่ เอกสารสิทธิ์ <input type="checkbox"/> ส.ป.ก. <input type="checkbox"/> นส.3 <input type="checkbox"/> ไม่มีเอกสารสิทธิ์

3. อายุของต้นกาแฟและพันธุ์กาแฟที่ปลูกในปัจจุบัน

แปลงที่อายุน้อยที่สุดปลูกมาแล้ว.....ปี สายพันธุ์

โรบัสต้า อราบิก้า

แปลงที่อายุมากที่สุดปลูกมาแล้ว.....ปี สายพันธุ์

โรบัสต้า อราบิก้า

4. ประเภทของเมล็ดกาแฟท่านปลูก

เมล็ดเดี่ยว เมล็ดคู่

5.การตากกาแฟของท่านเป็นแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ตากบนลานดิน ตากบนลานปูน
 ตากบนผ้าเชียว อื่นๆ ระบุ.....

6.กาแฟที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันแปลงที่อายุน้อยที่สุดทำสาวมาแล้วกี่ครั้ง

- 1 – 3 ครั้ง 3 – 5 ครั้ง 5 – 10 ครั้ง
 อื่นๆ ระบุ.....

7.ปีที่ผ่านมาท่านทำสาวกาแฟแล้วหรือยัง

- ยังไม่ได้ทำสาว ทำสาวแล้ว.....ไร่

8.สูตรปุ๋ยเคมีที่ท่านใช้อยู่เป็นประจำ คือ

- 46 – 0 – 0 0 – 0 – 60 13 – 13 – 21 15 – 15 – 15
 14 – 10 – 30 15 – 7 – 18 13 – 7 – 35 21 – 0 – 0
 16 – 16 – 16 18 – 4 – 5 อื่นๆ ระบุ.....

9.ชื่อทางการค้าของปุ๋ยเคมีที่ท่านใช้ ในสวนกาแฟของท่าน คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หัววัว รุ่งอรุณ เรือใบ ประกายดาว ตะวันดาว
 กระต่าย หัวสิงห์ ดาวฟ้า แหวนทอง ปูแดง
 อื่นๆ ระบุ.....

10.ปีที่ผ่านมาปริมาณการใช้ปุ๋ยในสวนกาแฟเฉลี่ยต่อไร่ของท่าน คือ

- 50-60 กก./ไร่ 61-70 กก./ไร่ 71 – 80 กก./ไร่
 81-90 กก./ไร่ 91-100 กก./ไร่ 101-120 กก./ไร่
 อื่นๆ ระบุ.....

11.สารเคมีที่ท่านใช้ปราบวัชพืชและศัตรูพืชเป็นประจำคือ (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

- แบคอัพ (คูดซิมไกลโฟเสท 48%) ปริมาณการใช้.....ลิตร/ไร่
 หัวทอง (คูดซิมไกลโฟเสท 48%) ปริมาณการใช้.....ลิตร/ไร่
 ไกลโฟเสท 48% ปริมาณการใช้.....ลิตร/ไร่

อื่นๆ..... ปริมาณการใช้.....ลิตร/ไร่

12.แรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ มาจาก (สามารถตอบได้ทั้ง 2 ข้อ)

แรงงานในครัวเรือน จำนวน.....คน

จ้างแรงงาน จำนวน.....คน ค่าจ้างต่อไร่.....บาท

13.เงินทุนที่ใช้ในการทำสวนกาแฟในปีที่ผ่านมา จำนวน.....บาทได้มาจาก (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

ของตนเอง.....บาท ภูษณาการพาณิชย์ หรือ ธ.ก.ส.....บาท

กู้สหกรณ์บาท อื่นๆ ระบุ.....บาท

14.ผลผลิตกาแฟที่ได้ท่านจำหน่ายให้กับ (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

สหกรณ์ จำนวน.....กก. เนสเล่ จำนวน.....กก.

พ่อค้าคนกลาง จำนวน กก. เก็บเพื่อรอราคา จำนวน.....กก.

อื่นๆ ระบุ.....จำนวน.....กก.

15.ปีที่ผ่านมาท่านได้ผลผลิตกาแฟต่อไร่ จำนวน.....กก./ไร่

ได้ผลผลิตทั้งหมดรวม.....กก.

16. ปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน

-ด้านการผลิต

1.....

2.....

3.....

-ด้านการจำหน่าย

1.....

2.....

3.....

17. ท่านต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือเรื่องใดเกี่ยวกับการผลิต

.....

.....

.....

18.ความต้องการอื่นๆ ซึ่งสหกรณ์จะนำไปพิจารณาเพื่อให้บริการสมาชิกต่อไป

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามในการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าต่อการดื่มกาแฟ 3IN 1

แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริโภคกาแฟ 3 in 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ส่วน คือ ส่วนสำรวจข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ และส่วนสำรวจข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภค แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคของกลุ่มผู้บริโภคกาแฟ 3 in 1 ข้อมูลทั้งหมดของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยของสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจะถูกเก็บเป็นความลับโดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านทั้งสิ้น ขอขอบพระคุณทุกท่านสำหรับการสละเวลาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามชุดนี้ มาไว้ ณ โอกาสนี้

เลขที่ชุดแบบสอบถาม T/1

ส่วนที่ 1: ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภค

1. โดยปกติท่านดื่มกาแฟ 3 in 1 หรือไม่ (ถ้าเลือก “ไม่” กรุณาระบุเหตุผลแล้วข้ามไปทำส่วนที่ 2)

1. ใช่

2. ไม่ เพราะ

2. โปรดระบุลักษณะที่ตรงกับชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ของท่าน

1. ต่อดื่มแต่เช้า

2. รีบไปทำงาน/ ไปเรียนหนังสือ

3. ไม่รับประทานอาหารเช้า/ รับประทานอาหารเช้าไม่มาก (เช่นขนมปัง) ในช่วงเช้า

4. ทำงานล่วงเวลา/ เลิกงานดึก/ กลับจากเที่ยวดึก

5. ประชุมบ่อย/ ฝึกอบรมบ่อย

6. ขับขี่ยานพาหนะเอง/ ขับรถทางไกล

7. ดื่มน้ำกาแฟทุกวัน

3. ท่านดื่มกาแฟ 3 in 1 ณ สถานที่ใดมากที่สุด

1. สถานศึกษา (นักศึกษา)

2. ที่พักอาศัย

3. ที่ทำงาน

4. สถานที่ฝึกอบรม/ สัมมนา 5. ระหว่างเดินทาง เช่น ในร้านสะดวกซื้อ, ปั้มน้ำมัน เป็นต้น

6. อื่นๆ โปรดระบุ

4. โดยปกติแล้วท่านดื่มกาแฟ 3 in 1 ในช่วงเวลาใดมากที่สุด

1. เช้า (06:00 - 09:00) 2. สาย (09:00 - 12:00) 3. บ่าย (13:00 - 16:00)
 4. เย็น (16:00 - 19:00) 5. กลางคืน (19:00 - 22:00)
 6. อื่นๆ โปรดระบุ

5. โดยปกติแล้วท่านดื่มกาแฟ 3 in 1 วันละกี่แก้ว

1. 1 แก้ว 2. 2 แก้ว 3. มากกว่า 2 แก้ว (โปรดระบุ)

6. ท่านดื่มกาแฟ 3 in 1 แบบใดมากที่สุด

1. แบบร้อน โดยชงน้ำร้อน ไม่เติมน้ำแข็ง 2. แบบเย็น โดยชงกับน้ำร้อนแล้วเติมน้ำแข็ง
 3. แบบเย็น โดยชงกับน้ำเย็นไม่เติมน้ำแข็ง 4. แบบเย็น โดยชงกับน้ำเย็นและเติมน้ำแข็ง

7. ท่านพอใจในรสชาติกาแฟ 3 in 1 ที่ท่านดื่มหรือไม่ (ถ้าเลือก “ไม่” กรุณาระบุเหตุผลพร้อมข้อเสนอแนะหรือวิธีแก้ไขในแบบของท่าน เช่น “หวานน้อยไป จึงเติมน้ำตาลเพิ่ม 1 ชอง”, “ผสมโอวัลติน 3 in 1 เข้าไปด้วยอีกชองเพื่อบำรุงร่างกาย” เป็นต้น)

1. พอใจ 2. ไม่ เพราะ

ภาพกิจกรรม



การประชุมหารือระหว่างผู้ประสานงานกลาง
และนักวิจัยโครงการเพื่อทำความเข้าใจใน
โครงการและสร้างความเข้าใจในโครงการ
ร่วมกันเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 52



ผู้ประสานงานกลางและนักวิจัยโครงการพร้อม
ด้วยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ประชุม
หารือร่วมกันถึงแนวทางการดำเนินการและ
ความคาดหวังในการดำเนินงานวิจัยร่วมกัน เมื่อ
วันที่ 27 พฤษภาคม 52



นักวิจัยโครงการฯประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่
สหกรณ์และบุคลากรของสมาชิกเพื่อแนะนำ
อธิบายขั้นตอนวิธีการเก็บแบบสอบถามข้อมูล
สมาชิกพร้อมกันนี้ยังได้ลงพื้นที่สวนกาแฟของ
สมาชิก



นักวิจัยโครงการฯประชุมร่วมกับผู้ประสานงานกลางพร้อมด้วยคุณดวงทิพย์ ระเบียบหัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่าย
คุณค่ากระจายสินค้าและตัวแทนจากบริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 52



คณะกรรมการดำเนินการพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สหกรณ์ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ธุรกิจกาแฟ
ของสหกรณ์ เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2552 ณ อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค.

การประชุม

โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชน ครั้งที่ 1

วันพุธที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เวลา 09.00-12.00

ห้อง 212 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เข้าร่วม

1.รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2.คุณนัค	ดวงใส	ประธานดำเนินการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมชน จำกัด
3.คุณชาญชัย	เสถียร	รองประธานดำเนินการคนที่ 2
4.คุณเชาวณวิศ	หอมชุ่ม	ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมชน จำกัด
5.คุณสายสุดา	ศรีอุไร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
6.คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวถึงจุดประสงค์ของการประชุมในวันนี้ให้แก่ที่ประชุมทราบคือ

1.) เพื่อแนะนำนักวิจัยโครงการ

2.) เพื่อพูดคุยหารือในรายละเอียดและความคาดหวังในการดำเนินโครงการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เบื้องต้นผู้อำนวยการสถาบันฯมอบหมายให้คุณเชาวณวิศ จัดทำแผนปฏิบัติการโครงการวิจัยส่งในอาทิตย์หน้า

โดย รศ.จุฑาทิพย์ ได้หารือในรายละเอียดของวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัยเบื้องต้น/รายละเอียดของการหารือคือ

รศ.จุฑาทิพย์ : กล่าว ในส่วนของวัตถุประสงค์การทำวิจัยคือ

-ข้อ 1 การศึกษาทางเลือกสำหรับเทคโนโลยีการปลูกกาแฟที่เหมาะสม สำหรับสมาชิกสหกรณ์เพื่อให้เกิดการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตต่อไป

-ข้อ 2 เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจกาแฟตั้งแต่การผลิตถึงการกระจายสินค้าถึงผู้บริโภค ภายใต้การดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมชน จำกัด

-ข้อ 3 เพื่อสร้างตัวแบบการสร้างสินค้ากาแฟ ในมิติการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและการค้าที่เป็นธรรม

คุณเชาวณวิศ : กล่าว ตอนนี้องค์กรทรงเกษตรก็มีโครงการวิจัยกับสมาชิกของสหกรณ์อยู่

รศ.จุฑาทิพย์ : นั่นจะเป็นปัญหาของการทำงานของเรา

คุณเชาวณวิศ : เราใช้ผลจากโครงการนั้นเป็นของโครงการเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชนได้

ใหม่

รศ.จุฑาทิพย์ : ผลลัพธ์ที่ คุณเชาวณวิธ ต้องการคืออยากให้สมาชิกเกษตรกรได้ประโยชน์ ประเด็นคือเราจะต้องทำอย่างไร เหมือนเราเรียนหนังสืออยากให้อจบ เราไปเรียน 2 มหาวิทยาลัย แต่เรียน 2 สาขาวิชา กระบวนการเรียนไม่เหมือนกันแน่นอน แต่ได้ปริญญาเหมือนกัน

คุณเชาวณวิธ : โครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้ระยะเวลา 6 ปี ชื่อโครงการ กาแฟครบวงจร (โครงการส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตร)

รศ.จุฑาทิพย์ : ก่อนอื่นอยากให้ไว้ใจเรา ไม่ใช่การที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ลงไปและ จะนำผลงานมาเป็นของอาจารย์จุฑาทิพย์ ที่ผ่านมารัฐใช้สหกรณ์ทำงานให้รัฐ แนวทางที่สถาบันลงไปทำ บางครั้งไปขัดผลประโยชน์ของหลายๆ หน่วยงาน นักวิจัยบางคนทำงานกับสถาบันฯ ได้ระยะหนึ่งก็ไป เพราะมีหน่วยงานอื่นเองบางงานวิจัยแบบเบ็ดเสร็จมาให้ โดยที่นักวิจัยแทบไม่ได้คิดอะไรเลย

คุณเชาวณวิธ : งวิจัยกระทรวงเกษตรให้เกษตรกรไปดูงานการตัดแต่งต้น ใช้เกษตรกร 15 ราย ๑ละ 1ไร่ ไร่ให้งบประมาณ 12,000 บาท แต่ไม่ได้ให้เป็นเงินให้เป็นอุปกรณ์ เช่น กรรไกรตัดกิ่ง ปุ๋ย ยา ตอนนีสหกรณ์ของบสร้างโรงคั่ว 1 โรง, สต็อกกาแฟ (ทุนหมุนเวียน) 10 ล้านบาท และเครื่องคั่วกาแฟ 2 เครื่อง ทั้งหมดปลอดดอกเบี้ย สหกรณ์ส่งเรื่องขอไปตั้งแต่ปีที่แล้วสมัยผู้จัดการคนเก่า

รศ.จุฑาทิพย์ : อยากให้สหกรณ์ มีงบประมาณ มีอุปกรณ์ทางการตลาด โรงคั่วราคา 1 ล้านบาท ค่าเสื่อมปีละ 250,000 บาท ทุกปีสหกรณ์จะต้องมีค่าใช้จ่าย 250,000 บาท หักออกจากกำไร

คุณเชาวณวิธ : โรงคั่วจะได้ 2 เท่า รายได้สุทธิปีละ 1 ล้านบาท เหลือเดือนละ 1 แสน บาท หลักการทั่วไป ค่าเสื่อมจะคิด 10 ปี

รศ.จุฑาทิพย์ : ท่านประธานต้องไปคุยกับกระทรวงเกษตรฯขอคิดค่าเสื่อม 10 ปีได้ไหม ร้านค้าสหกรณ์ บางร้านปัจจุบันไม่ค่อยมีใครกล้าไปเป็นกรรมการ เพราะกลัวเสียชื่อ ถ้าไร่ปีละไม่ถึงล้าน แต่ค่าเสื่อมปีละล้านกว่าบาท สิ้นปีบัญชีไม่มีกำไร ซึ่งเป็นตัววัดความสามารถบริหารของกรรมการ ทางสถาบันฯมีงบประมาณไม่มากแต่นำความรู้ไปให้

ประธานฯ : .ในส่วนของ การสร้างความเชื่อมั่น ถ้าเราสร้างโรงคั่ว ตอนนี้เรามีลูกค้าอยู่ในมือ เราซื้อสต็อกสินค้าไว้ 190 ตัน เป็นเงิน 14 ล้านบาท ตอนนี้เครื่องคั่ว 1 ตัวสามารถรองรับกาแฟได้ ประมาณ 400 กิโลกรัม ถ้าเรามีเครื่องคั่วอีกตัวคิดว่าจะรองรับกาแฟที่มีอยู่ได้

รศ.จุฑาทิพย์ : ถ้าวันหนึ่ง กระทรวงเกษตรฯไปสนับสนุนปลูกกาแฟที่อื่น สต็อกกาแฟที่เราซื้อไว้เราก็ขายไม่ออก สิ่งที่เราเป็นห่วงไม่ใช่ตอนนี้ เราจะหาทางป้องกันอย่างไร ซึ่งสถาบันฯ จะหาผู้เชี่ยวชาญลงไป เราเชื่อว่าประสบการณ์การทำสวนกาแฟของสมาชิกมีมาก ซึ่งเราจะไปถอดบทเรียนตรงนั้น

การเชื่อมโยงเครือข่ายอาจจะต้องมาคุยกันถึงช่องทางการตลาด อาจจะใช้ไปรษณีย์เป็นอีกช่องทางการตลาดหนึ่ง

คุณเชาวณวิธ : เราอาจจะลงรายละเอียดที่สวน ใครซื้อกาแฟเป็นการช่วยเหลือชาวสวนกาแฟ

รศ.จุฑาทิพย์ : แต่ละปีสหกรณ์ออมทรัพย์ จัดอบรม จัดประชุมหลายครั้ง เราไม่หวังทั้ง 7,000 สหกรณ์ เราจะพัฒนาเป็น cooperative group ตอนนี้มีแคตตาล็อกของ 108 shop มานำเสนอ(3 เดือนจำนวน 50,000 ฉบับ)จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการประชาสัมพันธ์

ฝากท่านประธาน เราอาจจะต้องมีการทำข้อตกลงความร่วมมืออย่างเป็นทางการร่วมกัน เพื่อนำไปเป็นหลักฐานในการอ้างอิง

คุณเชาว์วัธ : ตอนนี้อยากได้รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ดี

รศ.จุฑาทิพย์ : ถ้าจะทำก็ต้องมีการทำวิจัย มีการตั้งบูธให้ชิมกาแฟ เก็บข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์

คุณเชาว์วัธ : คนส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าจะกาแฟส่วนใหญ่ปลูกที่ชุมพร สำหรับกาแฟโรบัสต้าจะเข้มข้น ส่วนอราบิก้า จะมีกลิ่นหอม

รศ.จุฑาทิพย์ : สิ่งที่อยู่ในสัญญาอีกอย่างคือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกอบอาชีพของผู้ปลูกกาแฟ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลคืออะไรเราจะต้องมาคิดกัน เช่น กลไกการดำเนินงานของสหกรณ์อะไรที่จะเพิ่มเข้าไป อาทิ ข้อมูลข่าวสาร หรือ ภายใน 1 ปีเราน่าจะหาค่า สร้างคุณค่า หรือชุดความรู้การสร้างแบรนด์ เราควรมีแบรนด์เพิ่มหรือไม่ หรือไม่จำเป็น อาจขยายช่องทางการตลาดอย่างเดียวพอ

สถาบันฯจะลงไปซัก 3 เดือนครั้งลงไปพูดคุยกัน อาจจะคุยเรื่อง KIOS ท่านประธานอาจจะมีสถานที่สำหรับตั้ง OUTLET

คุณเชาว์วัธ : ชาวชุมพรไม่ชอบดื่มกาแฟสด แต่ถ้าไปตั้งอยู่ตามทางผ่าน เช่น ถนนเพชรเกษมขาขึ้นหรือขาลง มีห้องน้ำ มีลานจอดรถ น่าจะเป็นไปได้

รศ.จุฑาทิพย์ : ไม่น่าจะดี เพราะต้องจัดการเยอะ งานจะหนัก น่าจะไปหาพันธมิตรแล้วสร้างแบรนด์ร่วมกัน บางทีการสร้างแบรนด์จะไม่ได้กำไร แต่ก็จะไม่ให้ขาดทุน ซึ่งมันเป็นการลงทุนให้คนทั่วไปรู้จักเรามากขึ้น จังหวัดชุมพรมีกี่อำเภอ

รองประธานฯ : มี 8 อำเภอ อำเภอท่าแซะ มี 10 ตำบล ตำบลที่ปลูกกาแฟมากที่สุดคือ ตำบลลิบลอก มี 24 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมี ประมาณ 1,000 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์

รศ.จุฑาทิพย์ : สถาบันฯจะไม่ลงไปเป็นหมอดินหรือหมอน้ำแต่เราจะเอาความรู้ไปให้ บางครั้งเกษตรกรด้วยกันจะรู้วิธีจัดการแก้ปัญหาตัวเอง ภายใน 15 คน เราจะเอาสมาชิกทั้ง 15 คนนี้ซึ่งเป็นการมาถอดบทเรียน

รองประธานฯ : ทั้ง 15 คนนี้เป็นกรรมการเพราะเราอยากให้เค้ามาติดต่อสหกรณ์มารายงานผลมาแก้ปัญหาด้วยกันและนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม

ประธานฯ : ชาวสวนกาแฟทุกวันนี้ถ้าแนะนำอะไรจะไม่ค่อยเชื่อ ต้องมีตัวอย่างให้ เราจะต้องทำให้เป็นตัวอย่าง

รศ.จุฑาทิพย์ : เราจะไปถอดบทเรียนโดยเป็นเรื่องที่ทั้ง 15 คนนั้นไม่ได้รับจากโครงการกาแฟครบวงจรของกระทรวงฯ แต่เราจะต้องจริงจังกับเขา เราไปเป็นวงเรียนรู้ แต่เราจะต้องชัดเจนว่าโครงการโน้นเขาให้เทคโนโลยี แต่เราจะใช้การถอดบทเรียนแทน

รองประธานฯ : การพัฒนาสายพันธุ์ทางศูนย์วิจัยพืชสวนเขาจะเน้นที่พันธุ์ 03 หรือ 30 (จำไม่ค่อยได้) เป็นของบริษัท เนสเล่ ลักษณะเมล็ดเล็ก ราคาต้นละ 5 บาทแต่เกษตรกรนำไปปลูกแล้วได้ผลผลิตน้อย ทางศูนย์วิจัยพืชสวนบอกว่าดี แต่เกษตรกรนำไปปลูกแล้วไม่ได้ผล ก็เลยเกิดข้อโต้แย้งกัน ศูนย์วิจัยพืชสวนต้องย้ายออกจากพื้นที่เลย ชาวสวนเสียเวลาปลูกมาตั้ง 4 ปี ผลสุดท้ายต้องตัดทิ้งหมด

รศ.จุฑาทิพย์ : ท่านประธาน/ท่านรองประธานฯ มีคำตอบหรือยังว่าทำไมเหตุการณ์อย่างนี้จึงเกิดขึ้น

ประธานฯ : เนสเล่เป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ด้านกาแฟ ชาวสวนก็เชื่อ พันธุ์โลบัสต้า 03 เป็นพันธุ์ที่ให้เมล็ดเล็กเหมาะแก่การคั่ว

รองประธานฯ : ตอนที่เนสเล่โฆษณาเรายังไม่เห็นผล เขาบอกคุณภาพดีเราก็เชื่อ

รศ.จุฑาทิพย์ : เกษตรกรไทยเป็นหนูทดลองยาวนาน สหกรณ์ต้องปกป้องสมาชิกเกษตรกร

ประธานฯ : เมื่อก่อนเนสเล่จะซื้อกาแฟราคาสูง สมมุติราคาตลาด 50 บาท เขาจะซื้อ 55 บาท เขาทำอย่างนี้มาหลายปี แล้วพอเขาผสมพันธุ์ใหม่ออกมาแล้วบอกว่าของเขาผลผลิตจะสูงกว่าเดิม แต่พอผลผลิตออกมาแล้วเมื่อเทียบกับของเดิมที่เกษตรกรปลูก พันธุ์เดิมของเกษตรกรให้ผลผลิตสูงกว่ามาก เกษตรกรเลยโค่นพันธุ์ของเนสเล่ทิ้งแล้วปลูกพันธุ์เดิม

รองประธานฯ : ทุกวันนี้เนสเล่ทำลายตัวเองแต่สหกรณ์พยายามให้ความเป็นธรรมแก่สมาชิก ทุกวันนี้สมาชิกเห็นประโยชน์ของสหกรณ์

รศ.จุฑาทิพย์ : ถ้าสหกรณ์ดี กรรมการมีความรู้เท่าทัน ที่ผ่านมาสหกรณ์เสียผลประโยชน์จากการทำคอนแทรคฟาร์มมิ่ง เราได้ประโยชน์เพียงเล็กน้อย งานสหกรณ์ไม่ใช่งานด้านส่งเสริมด้านเดียว เราต้องบริหารความเสี่ยงด้วย เราต้องให้สมาชิกอยู่กับเรา พอเราให้ราคาดีก็ขายให้เรา แต่พอมีคนอื่นให้ราคาสูงกว่าสมาชิกก็ไปขายให้คนอื่น สหกรณ์ก็แย่ ตอนนี้ต้องทำปฏิทินกิจกรรมขึ้นตอนการดำเนินงานแต่ละเดือน

สรุปสาระประเด็นสำคัญของการประชุมในครั้งนี้คือ

- ที่ประชุมได้ข้อสรุปเลือกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 15 ราย ซึ่งเป็นเกษตรกรกลุ่มเดียวกับโครงการวิจัยของศูนย์วิจัยพืชสวน แต่จะลงรายละเอียดต่างจากโครงการของศูนย์วิจัยพืชสวนเพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน

- ที่ประชุมได้ข้อสรุปให้คุณเชาวณวิศ ทำแผนงานปฏิทินการดำเนินงาน โครงการนำเสนอสถาบันฯ

รายงานการประชุม
โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร ครั้งที่ 2
วันพุธที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เวลา 10.00-12.00
ห้องประชุมสัมมนา โรงแรมชนวิท อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

ผู้มาประชุม

1. รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2. คุณนัด	ดวงใส	ประธานดำเนินการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
3. คุณชาญชัย	เสถียร	รองประธานดำเนินการคนที่ 2 ประธานดำเนินการ สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
4. คุณเชาวณวิทย์	หอมชุ่ม	ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
5. คุณปิยะ	หนูสุด	เจ้าหน้าที่สินเชื่อ สกก.ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
6. คุณธีรพงษ์	นาคเป็น	กรรมการดำเนินการ สกก.ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
7. คุณวรพันธ์	วรดิษฐ์	ผู้ตรวจสอบกิจการ สกก.ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
8. คุณวิรัตน์	ศรีจันทร์	เหรียญก สกก.ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด
9. คุณสายสุดา	ศรีอุไร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
10. คุณสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
11. คุณฉัฐกานต์ จรัสรัตนวงศ์		นักวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์
12. คุณพรติมา	คงศรี	นักวิชาการเงินและบัญชี สถาบันวิชาการด้าน สหกรณ์
13. คุณพรพรรณ	วันเอก	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
14. คุณสุสดี	กลั่นเกษตร	เจ้าหน้าที่โครงการวิจัย สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
15. คุณฉัฐชวัล	บุญเสริม	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
16. คุณกมลศักดิ์	สุระคม	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
17. คุณชราภรณ์	ศรีงาม	เจ้าหน้าที่สถาบันวิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเปิดการประชุมและแจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมในวันนี้ให้แก่ที่ประชุมทราบคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำความเข้าใจในการดำเนินโครงการวิจัยและความคาดหวังระหว่างนักวิจัยสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด และสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ โดยรายละเอียดของการหารือเบื้องต้น คือ

ประธาน: รู้สึกยินดี ที่ได้ร่วมโครงการวิจัย สมาชิกเกษตรกรเป็นคนในชนบท การที่สถาบันลงมาทำวิจัย น่าจะมีความรู้และมุมมองที่ต่างกันและเกิดผลดี

คุณธีรพงษ์: เรามีศักยภาพในการผลิต ในการแปรรูป แต่ขาดความรู้ทางการตลาด ซึ่งต้องการเรียนรู้ทางการตลาด

รศ.จุฑาทิพย์: ตอนนี้สถานการณ์การผลิตเป็นอย่างไร

คุณธีรพงษ์: อ.ท่าชะเป็นพื้นที่ผลผลิตกาแฟมากที่สุด ร้อยละ 90 เป็นสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รวมรวมได้มากกว่ากำลังการผลิต

รศ.จุฑาทิพย์: จุดเด่นของกาแฟชุมพรคืออะไร

ประธาน: สหกรณ์ส่งกาแฟให้บริษัท เนสเล่ จำกัด เป็นอันดับ 1 ซึ่งหมายถึงกาแฟของสหกรณ์นั้นมีคุณภาพสูง

คุณชาญชัย: กาแฟที่ปลูกในจังหวัดชุมพรเป็น พีชประจำถิ่น ต้องปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม คือ จังหวัดชุมพร

ประธาน: สหกรณ์สามารถช่วยเหลือสมาชิกด้านสินเชื่อได้ 10 %

ประเด็นที่ประชุมได้หารือ

คุณเชาว์วิศ : สหกรณ์อยากได้มาตรฐานสินค้าที่รับรองสินค้ากาแฟสหกรณ์ ซึ่งตอนนี้ได้รับมาตรฐาน อย.เพียงอย่างเดียว

รศ.จุฑาทิพย์ : บางหน่วยงานบางสหกรณ์ ทำสินค้า มาตรฐาน SACC ซึ่งส่งออกไปต่างประเทศ แต่สหกรณ์ไม่ต้องทำถึงขนาดนั้น ส่งภายในประเทศ ต้องดูศักยภาพของตนเอง

ประธาน: อยากส่ง เซเว่น อีเลฟเว่น แต่กำลังการผลิตไม่ถึง

รศ.จุฑาทิพย์: ตอนนี้ต้องเลือกทำอะไรก่อนหลัง ต้องการทำให้เห็นผล ในหนึ่งปีต้องมีอะไรเกิดขึ้น ตอนนี้สหกรณ์มีเป้าหมายยาวๆอย่างไร

คุณเชาว์วิศ : ต้องการให้คนทั้งประเทศรู้จักกาแฟชุมพร

รศ.จุฑาทิพย์ : หากภาคทั่วประเทศได้ เราคิดแผนเบื้องต้น เป้าหมายให้คนรู้จักกาแฟชุมพร เป็นช่องทางระบายกาแฟโรบัสต้า เพื่อหาทางป้องกันผลกระทบจาก FTA

จุดเด่นของกาแฟชุมพร คือ 1. กาแฟเข้มข้น

2. พื้นที่โดดเด่น

3. คณะกรรมการโดดเด่น

จุดอ่อน คือ

1. แรงงานในพื้นที่ไม่มี

2. ต้นทุนการผลิตสูง ประมาณ 16.000 บาทต่อไร่

ภายหลังการหารือสรุปได้คือที่ประชุมเห็นตรงกันว่าความคาดหวังใน 1 ปีแรกของของการทำวิจัย โดย 1. หาช่องทางการตลาด

2.สร้างศูนย์เรียนรู้ผู้ปลูกกาแฟโดย จะเคลื่อนงานวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ โดยจะสร้างศูนย์เรียนรู้ มีสวนต้นแบบเกษตรกร โดยหาต้นแบบเกษตรกรที่ได้อยู่แล้ว โดยเกษตรกรต้องมีคุณสมบัติคือ

1. อยากรเรียนรู้พร้อมเข้าเวทีประชุม

2. มีแนวทางการปลูกกาแฟที่เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นสวนต้นแบบและเป็นศูนย์เรียนรู้โดยคุณเชาวณวิศ จะส่งรายชื่อเกษตรกรต้นแบบให้สถาบันฯ ก่อนวันที่ 15 มิถุนายน 2552 ที่ประชุมนัดหมายประชุมติดตามงานเดือนละ 1 ครั้ง ในวันที่ 12 ของทุกเดือน โดยเบื้องต้นสถาบันฯจะจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งแรก ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2552

เลิกประชุมเวลา 12.10 น.

สรุปรายงานการประชุมอธิบายการเก็บข้อมูลสมาชิกและลงพื้นที่สวนกาแฟของสมาชิก

สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด

วันที่ 8 สิงหาคม 2552

ณ ห้องประชุมสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด

ผู้เข้าประชุม

- | | | |
|--|--------------|--|
| 1. นายสุรชัย | อินทร์จันทร์ | กรรมการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด |
| 2. นายเชาวน์วัศ | หอมชุ่ม | ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด |
| 3. นายปิยะ | หนูสุด | หัวหน้าแผนกสินเชื่อสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพรฯ |
| 4. นายธีระพงษ์ | นาคเป็น | กรรมการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด |
| 5. นายสุพจน์ | สุขสมงาม | เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |
| 6. ยาวชนและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ตามเอกสารผู้เข้าร่วมประชุม | | |

เริ่มประชุม 11.30 น.

สำหรับการเดินทางของเจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่ออธิบายและแนะนำวิธีการเก็บข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ตามแบบสอบถามแก่เยาวชน
2. ลงพื้นที่ดูสวนกาแฟของสมาชิกที่จะเข้าร่วมโครงการ
3. หาหรือแนวทางการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับหัวหน้าโครงการ

คุณเชาวน์วัศ หอมชุ่ม ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ฯ ได้กล่าวชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนี้เพื่อแนะนำและอธิบายขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ฯ โดยได้อธิบายตามแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น(ตามเอกสารแนบ) โดยคุณสุพจน์ สุขสมงามได้ร่วมอธิบายและตอบข้อซักถามร่วมกับผู้เข้าประชุมที่จะร่วมเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นเยาวชนบุตรหลานสมาชิก และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ เบื้องต้นที่ประชุมได้ข้อสรุปคือ

- การเก็บข้อมูลจะเก็บในวันเสาร์-อาทิตย์ โดยจะนัดหมายแจ้งให้ทราบภายหลังเพราะเยาวชนบางคนติดภารกิจ

หลังจากการประชุมอธิบายเสร็จสิ้นลง เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ได้ลงพื้นที่เพื่อดูสวนกาแฟที่จะเข้าร่วมโครงการและศึกษาข้อมูลในพื้นที่ให้บริการของสหกรณ์ ซึ่งต้องเดินทางโดยใช้รถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อ ระหว่างการเดินทางพบว่าถนนการคมนาคมค่อนข้างลำบาก สมาชิกสหกรณ์อยู่ห่างไกลกับสำนักงานสหกรณ์ซึ่งจุดนี้จะเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการและการติดต่อประสานงานระหว่างสหกรณ์และสมาชิก

ระหว่างการเดินทางนั้นเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ได้ให้ข้อมูล อาทิ

- การเก็บข้อมูลสมาชิก มีอุปสรรคที่น่าจะเกิดขึ้น คือ ที่อยู่อาศัยของสมาชิกอยู่ห่างไกลและการเดินทางลำบาก อยู่กระจ่ายกัน

- ชาวชนในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งกัน มีการแบ่งพื้นที่กัน ถ้าจะนำมาเป็นผู้เก็บข้อมูลจะมีปัญหา ทะเลาะวิวาทได้

- การให้บริการและรับบริการระหว่างสมาชิกและสหกรณ์ มีอุปสรรคด้านระยะทาง การขนส่ง ปัจจุบันมีพ่อค้ามารับซื้อกาแฟถึงพื้นที่ซึ่งสะดวกกว่าขนส่งลงไปจำหน่ายให้สหกรณ์เป็นระยะทางที่ไกล ซึ่งมีความเสี่ยงหลายอย่าง สหกรณ์มีแนวคิดที่จะตั้งจุดรับซื้อใกล้บ้านสมาชิกแต่มีปัญหาเรื่องเงินทุน

ในช่วงค่ำได้หารือร่วมกับหัวหน้าโครงการวิจัยถึงรูปแบบการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 1 เพื่อปรับกระบวนการสนับ ฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ สมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการ โดยเบื้องต้นจะนัดหมายท่านประธานนัด ดวงใส และหัวหน้าโครงการวิจัย เพื่อหารือร่วมกับผู้ประสานงานกลางเพื่อขอคำปรึกษาถึงรูปแบบการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยคุณสุพจน์จะเป็นผู้ประสานงานกำหนดเวลาประชุมและจะแจ้งวันและเวลาให้คุณเชาวน์วัส หอมชุ่ม ทราบภายในวันจันทร์ที่ 11 สิงหาคมนี้

เลิกประชุม

การประชุมหารือโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร
วันอังคารที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เวลา 17.00 น. – 17.30 น.
ห้อง 204 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

- | | | |
|-----------------|----------|---|
| 1. รศ.จุฑาทิพย์ | ภัทราวาท | ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |
| 2. คุณสุพจน์ | สุขสมงาม | เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |

เริ่มประชุมเวลา 17.00 น.

คุณสุพจน์ สุขสมงาม ได้เข้าพบ รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์เพื่อรายงานผลการลงพื้นที่ในการอธิบายการเก็บข้อมูลสมาชิกสหกรณ์จากแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นแก่เยาวชน ในการหารือในครั้งนี้มีข้อสรุปคือ

- การนัดหมายท่านประธานสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร กำหนดนัด ดวงใส คุณเชาวณวิศ หอมชุ่ม ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ฯ และคุณปิยะ หนูสุด เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ มาประชุมเพื่อหารือในวันที่ 21 สิงหาคม 52 เวลา 12.00 น.

- ผู้อำนวยการได้นัดหมายนักวิจัยโครงการเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร โดยให้คุณเชาวณวิศ เชิญเจ้าหน้าที่สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ เกษตรกรผู้สนใจ ประมาณ 20 ท่าน เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนรู้ งานวิจัย วันอังคารที่ 15 กันยายน 52 เวทีเรียนรู้ “สู่...เส้นทางสหกรณ์ที่มีคุณค่า และร่วมฉลองการประกาศเกียรติคุณนักสหกรณ์และสหกรณ์ที่มีคุณค่าแห่งปี 2552 ซึ่งจะเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1 ของโครงการวิจัยฯ

- ผู้อำนวยการแจ้งว่าคุณปิยะ หนูสุด จะนัดหมายประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ฯ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามข้อมูลสมาชิกโดยใช้เวลาประมาณ 2 เดือนจะแล้วเสร็จโดยมอบหมายให้คุณสุพจน์เป็นผู้เก็บข้อมูล

เลิกประชุมเวลา 17.30 น.

รายงานการประชุม
โครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร
: การถือการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้/แนวทางการดำเนินโครงการวิจัย
วันศุกร์ที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เวลา 11.30 - 13.45 น.
ห้อง 214 ชั้น 2 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้มาประชุม

- | | | |
|------------------|---|---|
| 1. รศ.จุฑาทิพย์ | ภัทราวาท | ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |
| 2. คุณนัด | ดวงใส | ประธานดำเนินการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด |
| 3. คุณเชาวณวิศ | หอมชุ่ม | หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร |
| 4. คุณธีรพงษ์ | นาคเป็น | เรขานุการ สกก.ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด |
| 5. คุณประกอบจิตร | ผู้จัดการส่วนบริหารสินค้าตลาดสด บ. เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด | |
| 6. คุณอภิสิทธิ์ | รัฐนิยม | เจ้าหน้าที่บริหารสินค้าตลาดสด บ. เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด |
| 7. คุณดวงทิพย์ | ระเบียบ | หัวหน้าโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากระจายสินค้า |
| 8. คุณสุพจน์ | สุขสมงาม | เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |
| 9. คุณณัฐชวัล | บุญเสริม | เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ |

เริ่มประชุมเวลา 11.30 น.

รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้ประสานงานกลางได้เปิดเวทีให้กับนักวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพรกับตัวแทนจาก ส่วนบริหารจัดการ บ.เดอะมอลล์ จำกัด ได้หารือถึงแนวทางการนำกาแฟชุมพรไปจำหน่ายในห้างเดอะมอลล์ ซึ่งอาจเป็นในลักษณะการจัดโปรโมชันให้จำหน่ายกาแฟชุมพรในเดอะมอลล์ฟรี 15 วัน ซึ่งต้องมีการหารือในโอกาสต่อไป โดยเบื้องต้นทาง บ.เดอะมอลล์ มีความสนใจที่จะร่วมมือกับโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟ โดยได้ให้สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร เตรียมข้อมูล อาทิ จุดเด่นข้อแตกต่างของกาแฟ เพื่อเดอะมอลล์จะได้ใช้สื่อสารกับผู้บริโภคได้

ภายหลังการหารือร่วมกับ บ.เดอะมอลล์ จำกัด คุณเชาวณวิศได้ขอคำปรึกษาจากผู้ประสานงานกลางในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแนวทางการดำเนินการวิจัย โดยคุณเชาวณวิศได้รายงานความก้าวหน้าการเจรจาธุรกิจกับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในพื้นที่เขต 8 ภาคใต้ และรายงานผลการดำเนินการเก็บแบบสอบถามข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ซึ่งตอนนี้หัวหน้าฝ่ายสินเชื่อได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามแล้ว 300 ชุด โดยวิธีการประชุมกลุ่มย่อยสมาชิก โดยคาดว่าจะใช้เวลาไม่ถึง 2 เดือน จะแล้วเสร็จ

ผลการหารือในครั้งนี้ได้ข้อสรุปคือ

1. ทางนักวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร จะมาร่วมจัดบูทโปรโมทสินค้า โดยเป็นการทดสอบจำลองกาแฟภายใต้แบรนด์ใหม่ “กาแฟสหกรณ์” พร้อมจัดทำโบว์ชัวร์ประชาสัมพันธ์ที่บรรยายเล่าเรื่องที่มาของกาแฟแจกในงาน โดยคุณเชาว์วิศจะเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำโบว์ชัวร์และจะมาจัดบูทในวันที่ 14 กันยายน 52 โดยจะนำเครือข่ายของสหกรณ์มาเข้าร่วมจำนวน 20 คนในวันที่ 15 กันยายน 2552

2. วันที่ 16 กันยายน 52 ที่ประชุมนัดหมายจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรับกระบวนการทัศนคติคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ สมาชิกสหกรณ์ และจัดทำแผนธุรกิจ โดยผู้ประสานงานกลางได้ให้คุณเชาว์วิศส่งข้อมูลแบบสอบถามที่ได้เก็บเสร็จแล้วบางส่วนให้คุณสุพจน์ เพื่อจะได้ประมวลข้อมูลมาใช้ในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดเตรียมข้อมูลเพิ่มเติมคือ

- แหล่งเงินทุน ต้นทุนของสหกรณ์
- ปริมาณกาแฟที่คาดว่าจะมีขึ้นในปีหน้าในพื้นที่
- ปริมาณคาดการณ์ที่สหกรณ์จะรวบรวมได้
- ข้อมูลการตลาดของผลิตภัณฑ์กาแฟทั้ง 3 ชนิดของสหกรณ์ จำแนกว่าขายให้ใครบ้าง

3. ผู้ประสานงานแนะนำให้นักวิจัยนำโครงการเข้าร่วมการประชุมที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ และทำแผนธุรกิจของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับโครงการวิจัยฯ

เลิกประชุม 13.45

การประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมชนพร

: ปรับกระบวนการทัศนจัดทำแผนธุรกิจกาแฟ

วันพุธที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2552 เวลา 09.00-15.30

ห้อง 306 ชั้น 3 อาคารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้เข้าร่วม

1.รศ.จุฑาทิพย์	ภัทราวาท	ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
2.คุณนัค	ดวงใส	ประธานดำเนินการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมชน จำกัด
3.คุณชาญชัย	ภูพรม	รองประธานดำเนินการคนที่ 1
4.นายชาญชัย	เสถียร	รองประธานกรรมการคนที่ 2
5.นายวรพันธ์	วรดิษฐ์	เหรียญก
6.นายธีระพงษ์	นาคเป็น	เลขานุการ
7.นายสุรชัย	อินทร์จันทร์	กรรมการ
8.นายวิโรจน์	ทิมทอง	กรรมการ
9.นางสุนีย์	เรืองหิรัญ	กรรมการ
10.นายทองม้วน	ปะดั่งคะเน	กรรมการ
11.นางนาลอน	พิมเสน	กรรมการ
11.นายสาวดวงดี	ไทยวังชัย	กรรมการ
13.นายอุดร	ขนอม	กรรมการ
14.นางวันทนี	คำมี	กรรมการ
15.นายกฤษณะ	เมकिन	กรรมการ
16.นายพิชัย	รอดนา	กรรมการ
17.นายปรีชา	คำแสงทอง	กรรมการ
18.นายวิรัตน์	ศรีจันทร์	ผู้ตรวจสอบกิจการ
19.นายละม้าย	เศษจันทิก	ผู้ตรวจสอบกิจการ
20.นายเชาวน์วัศ	หอมชุ่ม	เจ้าหน้าที่
21.นายปิยะ	หนูสุด	เจ้าหน้าที่
22.นายธีรพล	ขจรช้วน	เจ้าหน้าที่
23.น.ส.สุจิตราภรณ์	ศรีอ่อน	เจ้าหน้าที่
24.นางวรรณ	เมฆหมอก	เจ้าหน้าที่
25.น.ส.สายสุดา	ศรีอุไร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
26.นายสุพจน์	สุขสมงาม	เจ้าหน้าที่วิจัยสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์
27.น.ส.สุสดี	กลิ่นเกษร	เจ้าหน้าที่วิชาการด้านสหกรณ์

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

คณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพรมาเข้าร่วมประชุมในวันนี้ เพื่อปรับกระบวนการทัศน์และจัดทำแผนธุรกิจสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ โดย รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท กล่าวเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีประเด็นในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ

1. ความคาดหวังของการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวันนี้และความต้องการอยากให้สหกรณ์ฯเป็นอย่างไร? ความคิดเห็นที่ได้คือ

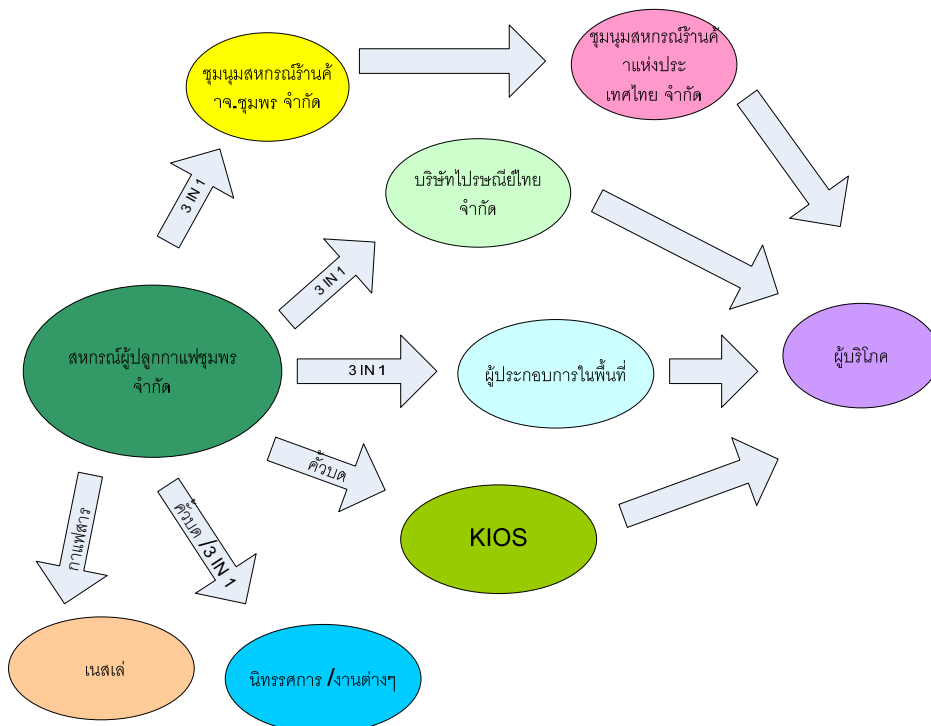
- เกิดแรงบันดาลใจจากเวทีเสวนาด้วยแบบเขาจิมชุกกู โมเดล อยากให้สหกรณ์มีโอกาสได้เป็นผู้ร่วมเสวนาบทเวที

- อยากให้สหกรณ์ติด 1 ใน 3 ของประเทศในเรื่องกาแฟ

- ต้องการที่เลี้ยงให้คำแนะนำเพราะเป็นสหกรณ์ฯขนาดเล็กคณะกรรมการยังขาดประสบการณ์ อยากเจียรไนคณะกรรมการด้วย

2. การนำเสนอผลการเก็บข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ (ตามเอกสารแนบ)

3. การจัดทำแผนธุรกิจที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นข้อมูลในการจัดทำแผนปัจจุบันสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟฯ จำหน่ายกาแฟ 3 IN 1 โดยมีช่องทางดังภาพ

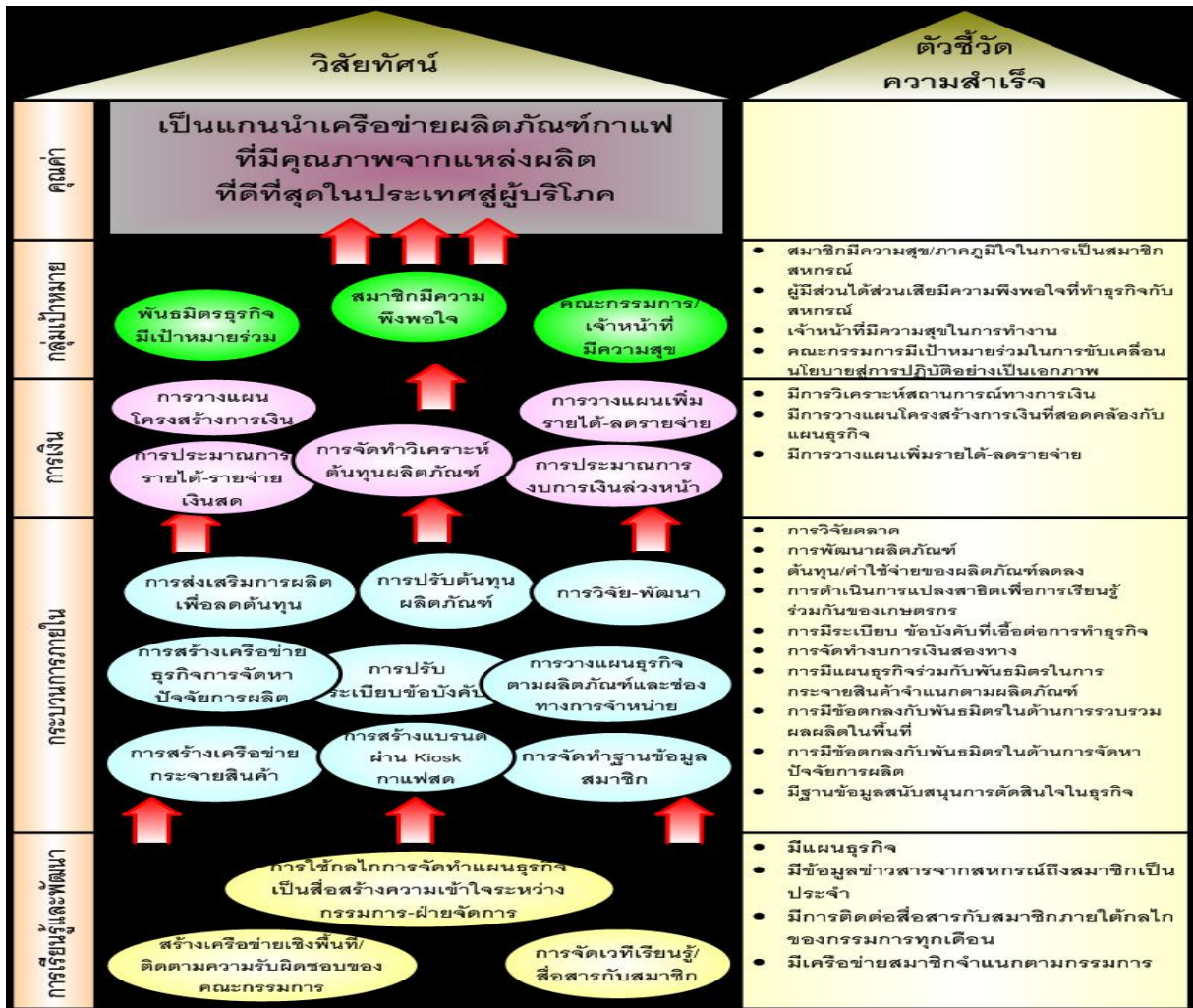


และได้ร่วมจัดทำแผนธุรกิจสหกรณ์ โดยสหกรณ์มีเป้าหมายของคือ

1. ความยั่งยืนในการปลูกกาแฟของสมาชิก

2. สมาชิกอยู่ดีกินดีมีสวัสดิการ
3. อนุรักษ์ทรัพยากร จากการฟื้นตัวจากพายุเ
4. สร้างแบรนด์ให้เป็นที่รู้จัก
5. ปกป้องชาวสวนกาแฟโรบัสต้าให้อยู่อย่างยั่งยืน
6. เสรีภาพแฟที่มีคุณภาพจากชาวสวนที่มีตัวตน
7. ผู้บริโภคค้กาแฟในราคาที่เป็นธรรม
8. มีแบบแผนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

วิสัยทัศน์ คือ เป็นแกนนำเครือข่ายผลิตภัณฑ์กาแฟที่มีคุณภาพจากแหล่งผลิตที่ดีที่สุดในประเทศสู่ผู้บริโภค มีแผนธุรกิจย่อย จำนวน 20 กลยุทธ์ดังกล่าว



ภายหลังการจัดทำแผนที่ประชุมมีข้อสรุปคือ

1. ที่ประชุมเห็นชอบที่จะนำแผนที่กลยุทธ์ที่ได้จัดทำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด เพื่อดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ทั้ง 20 แผน

2.ที่ประชุมเห็นชอบในการจัดทำคู่มือการปลูกกาแฟ ขึ้น โดยมีเขียนกาแฟ 3 ท่าน เป็นแกนนำ
คือ

- 1.คุณธีรพงษ์ นาคเป็น
- 2.คุณชาญชัย ชัยเสถียร
- 3.คุณวรพันธ์ วรดิษฐ์

โดยมีเนื้อหาประกอบไปด้วย

บทที่	เนื้อหา	ผู้รับผิดชอบ
บทที่ 1 บทนำ	พันธุ์ที่ใช้ สภาพดิน สภาพน้ำ	คุณชาญชัย เสถียร
บทที่ 2 ขั้นตอนการปลูก	วิธีการ/ขั้นตอน	คุณธีรพงษ์ นาคเป็น
บทที่ 3 ขั้นตอนการดูแลรักษา	ใส่ปุ๋ย /ยา ปราบศัตรู	ประธานฯ นัด ดวงใส
บทที่ 4 ขั้นตอนการเก็บเกี่ยว	ขั้นตอนการเก็บ/การดูแลคุณภาพ การเก็บเกี่ยว	คุณวรพันธ์ วรดิษฐ์
บทที่ 5 ข้อเสนอแนะแก่เกษตรกร	เทคนิค เคล็ดลับ ข้อเสนอแนะ	กรรมการทุกท่านคนละ 1หน้า

ที่ประชุมนัดหมายจัดทำข้อมูลเสร็จสมบูรณ์ภายในวันที่ 25 กันยายน 2552

พร้อมกันนี้ผู้อำนวยการได้แนะนำให้คณะกรรมการเป็นธุระในการหารูปภาพเก่าของจังหวัดชุมพรช่วง
ระยะเวลาที่เกิดพายุเกย เพื่อนำมาประกอบแผนกลยุทธ์การฟื้นฟูธรรมชาติด้วยสวนกาแฟ

เลิกประชุมเวลา 15.30 น.

สหกรณ์ได้จัดทำคู่มือการปลูกกาแฟ ชื่อ “เขียนกาแฟ” เพื่อไว้ใช้เป็นข้อมูลในการเผยแพร่ให้แก่สมาชิกได้ทราบถึงวิธีการปลูกกาแฟให้ได้ผลผลิตต่อไร่ที่มากขึ้นโดยมีรายละเอียดในเนื้อหา ดังนี้

เขียนกาแฟ

สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด

274 หมู่ที่ 9 ตำบลท่าแซะ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

โทร 077-599683 , 081-2711282

www.coopthai.com2coffeecoop

สภาพพื้นที่

- พื้นที่ดอน หรือที่ราบสูง
- ความสูงจากระดับน้ำทะเล ไม่เกิน 700 เมตร
- ความลาดเอียงไม่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์
- ไม่มีน้ำท่วมขัง และห่างไกลแหล่งมลพิษ

สภาพดิน ดินร่วน

- ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีอินทรีวัตถุไม่ต่ำกว่า 1 เปอร์เซ็นต์
- มีโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ไม่น้อยกว่า 120 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม
- มีการระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศได้ดี
- ระดับหน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร
- ค่าความเป็นกรดต่างระหว่าง 5.5 - 6.5

สภาพภูมิอากาศ

อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตประมาณ 25 - 32 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตรต่อปีมีการกระจายของน้ำฝนสม่ำเสมอไม่น้อยกว่า 8 เดือนมีช่วงแล้งนาน 8 - 10 สัปดาห์ เพื่อชักนำให้เกิดตาดอกแสงแดดจัด

แหล่งน้ำ

มีน้ำเพียงพอสำหรับใช้เมื่อจำเป็น โดยเฉพาะในฤดูแล้ง

น้ำต้องสะอาด ปราศจากสารอินทรีย์ และ สารอนินทรีย์ที่มีพิษปนเปื้อน

การปลูก

การเตรียมดินกำจัดตอพืช วัชพืช และปรับพื้นที่ พื้นที่ลาดเอียงเกิน 5 เปอร์เซ็นต์ ให้ทำแนวขั้นบันไดขวางแนวลาดเอียงระยะห่างของขั้นบันไดเท่ากับระยะ ระหว่างแถวจัดระยะปลูกให้ระยะระหว่างแถว 3 - 4 เมตร ระยะระหว่างต้น 3 เมตร ทำหลุมขนาด 40 X 40 X 40 เซนติเมตร

รองก้นหลุมด้วยดินผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่ย่อย สลายดีแล้ว อัตรา 2 - 3 กิโลกรัมและหินฟอสเฟต อัตรา 100 กรัมต่อหลุม

พันธุ์

เนื่องจากกาแฟโรบัสต้าเป็นพืชผสมข้าม จึงควรเลือกต้นพันธุ์ ดังนี้

- ผลผลิตและคุณภาพตรงตามที่ต้องการ
- ให้ผลผลิตสูงสม่ำเสมอติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 ปี
- ลำต้นตั้งตรง กิ่งยาว ข้อถี่ จำนวนผลต่อข้อมาก
- น้ำหนักเมล็ดกาแฟแห้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 15 กรัมต่อ 100 เมล็ด

วิธีการปลูก

ปลูกด้วยต้นกล้า อายุ 6 -10 เดือน หรือมีความสูง อย่างน้อย 20 เซนติเมตร ซึ่งชำในถุงพลาสติกใช้มีดกรีดถุงพลาสติกให้ขาด ดึงถุงพลาสติกออกวางกล้ากาแฟลงในหลุมปลูกแล้วกลบดิน ป้องกันการโยกของต้นกาแฟ โดยปักไม้ทำมุม 45 องศา กับพื้นดิน ปลายไม้ผูกติดกับต้นกาแฟคลุมรอบโคนด้วยหญ้าแห้ง หรือวัสดุอื่นให้ มีรัศมีประมาณ 50 เซนติเมตร แต่ให้ห่าง จากโคนอย่างน้อย 10 เซนติเมตร

การดูแลรักษา

การให้ปุ๋ย

- ปีที่ 1 และ 2 ให้ปุ๋ยสูตร 18-4-5

ผสมสูตร 46-0-0 และ 21-0-0

อัตรา 200 กรัมต่อต้นต่อปี ตามลำดับแบ่ง

ใส่ 2 ครั้ง เมื่อต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน

- ตั้งแต่ปีที่ 3 ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 1200 กรัมต่อต้นต่อปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง ต้นฤดูฝน

และปลายฤดูฝน ใช้ปุ๋ยคอกที่ย่อยสลายดีแล้วอัตรา 5 กิโลกรัมต่อต้น เพื่อปรับสภาพ ดินให้ร่วนซุย ควรใส่ในเดือนตุลาคม

หลังเก็บเกี่ยวและตัดแต่งกิ่ง ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 400 กรัมต่อต้นต่อปี

การให้น้ำ

- กาแฟปลูกใหม่ หากไม่มีฝนตกภายใน 1 - 2 สัปดาห์ ต้องให้น้ำ
- หลังจากฝนทิ้งช่วงนานเกิน 3 สัปดาห์ ควรให้น้ำเดือนละ 4 - 5 ครั้ง
- ส่วนกาแฟที่ให้ผลผลิตแล้ว หากไม่มีฝนในระยะติดดอกควรให้น้ำ 4 - 5 ครั้ง

ต่อเดือน ควรใช้ระบบการให้น้ำแบบฝอยละเอียด

การเก็บเกี่ยว

ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมเก็บเกี่ยวผลกาแฟเมื่ออายุ 12 เดือนหลังออกดอก ผลกาแฟจะสุกพอดี มีสีส้มหรือสีส้มแดง ทอยเก็บเกี่ยวได้ทุก 3 สัปดาห์ ใช้มือปัดผลกาแฟที่สุกพอดี ใส่ภาชนะ เช่น ตาข่ายในล่อน หรือกระสอบป้อนนำผลกาแฟไปคัดเลือก

วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวการคัดเลือกผลกาแฟเทศกาแฟในภาชนะบรรจุน้ำสะอาดคัดผลกาแฟที่ลอยน้ำทิ้ง เพราะเป็นผลฝ่อ ไม่มีเมล็ด หรือถูกทำลายด้วยมอดเจาะผลผลกาแฟที่จมน้ำ เป็นผลที่มีเมล็ดสมบูรณ์

การตาก

นำผลกาแฟที่จมน้ำไปตากบนลานซีเมนต์ หรือแคร่ไม้ไผ่ที่สะอาด รองด้วยขี้เถ้าเพื่อสะดวกในการเก็บ ถ้ามีฝนตกสถานที่ตากผลกาแฟ ต้องมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงแดดตลอดทั้งวันช่วง 10 วันแรกของการตาก ควรเกลี่ยผลกาแฟให้มีความหนา ประมาณ 4-5 เซนติเมตร และพลิกกลับผลกาแฟวัน

ละ
2-3 ครั้ง

เมื่อผลกาแฟเริ่มแห้ง หรือหลังตาก 10 วัน อาจเกลี่ยผลกาแฟให้หนาขึ้นเพื่อประหยัดพื้นที่ตอนเย็น ควรเก็บผลกาแฟมารวมกันคลุมด้วยพลาสติก เพื่อป้องกันฝนหรือน้ำค้างระยะเวลาการตากจนผลแห้ง ประมาณ 15-20 วัน ขึ้นกับสภาพแวดล้อมผลกาแฟที่แห้ง เมล็ดกาแฟควรมีความชื้นไม่เกิน 13 เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนักตรวจสอบโดยนำผลกาแฟแล้วเขย่า จะเกิดเสียงดัง หรือเมล็ดแตกเมื่อใช้ค้อนทุบ

การกะเทาะเปลือก (การสีกาแฟ)

ผลกาแฟแห้ง มีความไวต่อการดูกลิ่นได้ดีและเก็บได้ไม่นาน จึงควรกะเทาะเปลือกทันทีหลังตากแห้งหลังจากใช้เครื่องสีเปลือกกาแฟ สีผลกาแฟแห้งแล้วจะได้ส่วนของเมล็ดกาแฟแห้ง(กาแฟสาร)

การเก็บรักษาผลผลิตและการบรรจุ

เพื่อรักษาสภาพเมล็ดกาแฟ ควรตากเพื่อปรับในความชื้นเมล็ดไม่เกิน 13 เปอร์เซ็นต์เมล็ดกาแฟแห้ง ต้องบรรจุในกระสอบป่าน สะอาดใหม่ ปราศจากกลิ่นโรงเก็บ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกมีความชื้นสัมพัทธ์ไม่เกิน 60 เปอร์เซ็นต์วางกระสอบกาแฟบนชั้นที่มีความสูงจากพื้นดิน 15 เซนติเมตร ห่างจากฝาผนัง 50 เซนติเมตร และ ห่างจากหลังคา 100 เซนติเมตร

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
บทที่ 1	
บทนำ	
บทที่ 1	5
ความเป็นมาของงานวิจัย	5
คำถามการวิจัย	7
วัตถุประสงค์	8
ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการ	8
แผนการดำเนินการวิจัย	10
บทที่ 2	
ผลที่ได้จากการวิจัย	11
ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกเกษตรกร	14
ข้อมูลกาแฟ พันธุ์กาแฟ	15
วิธีการตากเพื่อให้เมล็ดแห้ง	15
ข้อมูลการใช้ปุ๋ย ปริมาณการใช้ปุ๋ยของสมาชิก	15
แรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตกาแฟ	16
ความร่วมมือของเครือข่าย	20
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. กระบวนการดำเนินการวิจัยที่ผ่านมา	27
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามในการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าต่อ การคั่วกาแฟ 3 in 1	33
ภาคผนวก ค. รายงานการประชุม	38

รายงานการสำรวจข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด

1.ความเป็นมา

สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด ได้ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลา 12 ปีมีธุรกิจที่สำคัญคือรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อการแปรรูป ในปี 2553 ที่กำลังจะมาถึงนี้รัฐบาลมีนโยบายการเปิดเสรีทางการค้า หรือ FTA เป็นการ ลดภาษีกาแฟนำเข้าและส่งออกเป็น 0 % ซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อตลาดกาแฟในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากราคาและต้นทุนการผลิตกาแฟในประเทศไทยสูงกว่าตลาดราคาในตลาดโลกซึ่งเป็นสาเหตุให้กาแฟจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีราคาและต้นทุนต่ำเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้องกับพืชกาแฟโดยเฉพาะสมาชิกเกษตรกรสหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ จำกัด อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากผลกระทบดังกล่าว จึงทำให้เกิดการขับเคลื่อนโครงการวิจัยเครือข่ายคุณค่ากาแฟชุมพร ขึ้น โดยขณะนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสมาชิกสหกรณ์จำนวน 815 ราย โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 2 เดือนคือช่วงระหว่างเดือน สิงหาคม-กันยายน 2552

วัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล

1.สหกรณ์และสมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งกันและกันพร้อมเห็นความสำคัญของโครงการวิจัย

2.บุตรหลานสมาชิกสหกรณ์ได้รับทราบสถานการณ์ตลอดจนข้อมูลการประกอบอาชีพปลูกกาแฟและตระหนักถึงความสำคัญของอาชีพและสหกรณ์ของผู้ปกครอง

3.จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจทำแผนพัฒนาสมาชิกสหกรณ์อย่างถูกต้อง บนหลักการพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในสถานการณ์ปัจจุบัน

วิธีการ โดยการสัมภาษณ์สมาชิกเป็นรายบุคคลโดยการนัดประชุมกลุ่มสมาชิกแต่ละกลุ่มจำนวน 21 กลุ่ม 815 ราย โดยมีเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นผู้สัมภาษณ์และมีเยาวชนลูกหลานเกษตรกรบางส่วนร่วมทำการเก็บข้อมูลด้วยเพื่อเป็นการปลูกฝังแนวคิดด้านสหกรณ์ อีกทั้งยังได้เรียนรู้ภาพรวมของการทำสวนกาแฟได้เห็นคุณค่าของการเป็นสมาชิกสหกรณ์

2.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกาแฟชุมพร จำกัด ปี 2552

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.8 เป็นเพศชาย เป็นเพศหญิงร้อยละ 30.6 และไม่ระบุในแบบสอบถามร้อยละ 12 มีอายุระหว่าง 46-60 ปี ร้อยละ 51 รองลงมาร้อยละ 39,7,2,1 มีอายุระหว่าง 25-45 ปี ,มากกว่า 60 ,ไม่ระบุและต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศและอายุของสมาชิกสหกรณ์

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	471	57.8
หญิง	249	30.6
ไม่ระบุ	95	11.7
รวม	815	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	8	1.0
25-45 ปี	317	38.9
46-60 ปี	420	51.5
มากกว่า 60 ปี	56	6.9
ไม่ระบุ	14	1.7
รวม	815	100.0

จากตารางที่ 2 ซึ่งว่าสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์เป็นเพศชาย 1,624 คน และ เพศหญิง 1,622 คน สมาชิกสหกรณ์ 1 รายจะมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ ส่วนมากมีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 คน ร้อยละ 34.5 รองลงมา จำนวน 3 คน ร้อยละ 24.8 จำนวน 5,6, 2,7,1,เท่ากับหรือมากกว่า 8 และไม่ระบุ ร้อยละ 21.1 ,7.1,7.1,2.2,2.0,0.9 และ 0.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 เพศสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศสมาชิกในครัวเรือน		
ชาย	1,624	50
หญิง	1,622	50
ไม่ระบุ	9	
รวม	3,255	100

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

1 คน	16	2.0
2 คน	58	7.1
3 คน	202	24.8
4 คน	281	34.5
5 คน	172	21.1
6 คน	58	7.1

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
7 คน	18	2.2
เท่ากับหรือมากกว่า 8 คน	7	0.9
ไม่ระบุ	3	0.4
รวม	815	100

สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกสหกรณ์สามารถเรียงลำดับได้คือสมาชิกส่วนมาก จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 640 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.5 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.1 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.3 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 และจบระดับปริญญาตรี 3 ราย ร้อยละ 0.4 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การศึกษา		
ประถมศึกษา (ป.1-ป.7)	640	78.5
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	82	10.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4- มศ.5)	35	4.3
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.-ปวส.)	16	2.0
ปริญญาตรี	3	0.4
ไม่ระบุ	39	4.8
รวม	815	100.0

2.2 ข้อมูลการถือครองที่ดิน

จากการสำรวจพบว่าสมาชิกสหกรณ์มีที่ดินในการปลูกกาแฟรวมทั้งสิ้น 17,444 ไร่ สามารถจำแนกข้อมูลการถือครองเอกสารสิทธิ์จำแนกเป็นไร่พบว่าที่ดินของสมาชิกส่วนมากร้อยละ 62.4 เป็นที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ รองลงมาคือที่ดิน ส.ป.ก. ร้อยละ 6.5 นส.3 ร้อยละ 5.6 และไม่ระบุ ร้อยละ 25.5 ตารางที่ 4 การถือครองเอกสารสิทธิ์ในที่ดินจำแนกตามจำนวนไร่

รายการ	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ
เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน		
สปก.	1,140	6.5
นส.3	969	5.6
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	10,887.50	62.4
ไม่ระบุ	4,447.50	25.5
รวม	17,444	100.0

เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดินจำแนกเป็นรายสมาชิก สมาชิกส่วนมากไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดินร้อยละ 82.1 รองลงมา ร้อยละ 8.6, 7.1 และ 2.2 เป็น สปก. นส.3 และไม่ระบุในแบบสอบถาม ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 การถือครองที่ดินของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน		
สปก.	70	8.6
นส.3	58	7.1
ไม่มีเอกสารสิทธิ์	669	82.1
ไม่ระบุ	18	2.2
รวม	815	100.0

2.3 ข้อมูลกาแฟ พันธุ์กาแฟ การดูแล

สายพันธุ์กาแฟที่สมาชิกเกษตรกรปลูกเป็นกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า ทั้งหมด โดยมีอายุของต้นกาแฟต่ำสุดอยู่ที่ 1-10 ปีจำนวน 7,430 ไร่ และอายุสูงสุดของต้นกาแฟ อยู่ที่ 11-28 ปีจำนวน 9,733 ไร่ ประเภทของเมล็ดกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้าเป็นแบบเมล็ดคู่ ทั้ง 815 ราย

สถานการณ์ในการปรับปรุงต้นกาแฟโดยวิธีการทำสาวมีการทำสาวของต้นกาแฟแล้ว 3,619 ไร่ และยังไม่เคยทำสาวกาแฟเลย 10,090 ไร่ และไม่ระบุจำนวน 3,735 ไร่

สาเหตุหลักที่สมาชิกยังไม่ทำสาวกาแฟเนื่องมาจากเมื่อทำสาวกาแฟแล้วจะทำให้ผลผลิตต่อไร่ตกต่ำในปีที่ทำสาวกาแฟทำให้สมาชิกเกิดความกลัวในเรื่องของราคาที่จะสูงขึ้นหรือต่ำลงแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้สมาชิกยังไม่กล้าที่จะทำสาวกาแฟ ส่วนการทำสาวกาแฟจะเห็นผลก็ต่อเมื่อในปีถัดไปผลผลิตเริ่มออกสมาชิกก็จะมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น สมาชิกจึงมีวิธีการบำรุงต้นกาแฟโดยการหักแขนงที่มีผลผลิตแล้วออกจากลำต้นเพราะแขนงที่ออกผลแล้วในปีต่อไปจะให้ผลน้อยกว่าหรือไม่เกิดผลผลิตเลย เกษตรกรจึงนิยมหักแขนงเพื่อให้ธาตุอาหารไปเลี้ยงส่วนที่เป็นแขนงอ่อน

ตารางที่ 6 อายุต้นกาแฟ การทำสาวกาแฟ

รายการ	จำนวน (ไร่)
อายุต้นกาแฟ	
อายุน้อยที่สุด 1-10 ปี	7,430
อายุมากที่สุด 11-28 ปี	9,733
การทำสาวกาแฟ	
ยังไม่ได้ทำสาว	10,090
ทำสาวแล้ว	3,619
ไม่ระบุ	3,735
รวม	17,444

2.4 วิธีการในการตากเพื่อให้เมล็ดกาแฟแห้ง

สมาชิกสหกรณ์มีวิธีการในการตากกาแฟแตกต่างกันไป บางรายมีวิธีการเก็บการตากกาแฟมากกว่า 1 วิธี โดยเลือกใช้อุปกรณ์ในการตากเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพอากาศเพื่อสะดวกในการเก็บ หรืออุปกรณ์ที่สามารถหาได้ในท้องถิ่น ถ้าสมาชิกมีทุนทรัพย์ก็จะมีการทำลานปูน ใช้อ้อข้าว ถ้าทุนน้อยอาจจะตัดไม้ไผ่ในท้องถิ่นทำเป็นแคร่ไม้ไผ่สำหรับตากกาแฟ จากการสำรวจข้อมูลพบว่าวิธีการตากกาแฟของสมาชิกอันดับที่ 1 เป็นการตากแบบ ใช้อ้อข้าวปูรองพื้นก่อนการตากเพื่อง่ายต่อการกลับเมล็ดกาแฟและเก็บเมล็ดกาแฟเมื่อมีฝนตกโดยมีสมาชิก 765 ราย ใช้วิธีนี้ รองลงมา เป็นการตากแบบลานดิน 430 ราย อันดับที่ 3 เป็นการตากแบบลานปูน 257 รายและ อื่นๆ 8 ราย

ตารางที่ 7 วิธีการตากกาแฟของสมาชิกเกษตรกร

รายการ	จำนวน (ราย)
1. ตากบนอ้อข้าว	765
2. ตากบนดิน	430
3. ตากบนปูน	257
4. อื่นๆ	8

2.5 ข้อมูล การใช้ปุ๋ย ปริมาณการใช้ปุ๋ยของสมาชิก

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยเคมีตั้งแต่ 101 – 120 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 52.7 รองลงมาใช้ปุ๋ยปริมาณ 50- 60 กิโลกรัมต่อไร่ร้อยละ 22.0 ,ใช้ปุ๋ยปริมาณ 91- 100 กิโลกรัมต่อไร่ ,ปริมาณ 91- 100 กิโลกรัมต่อไร่ ,อื่นๆ,ปริมาณ 81- 90 กิโลกรัมต่อไร่, ปริมาณ 61- 70 กิโลกรัมต่อไร่ ปริมาณ 71- 80 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 4.1,2.2,1.8,1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณการใช้ปุ๋ย

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปริมาณการใช้ปุ๋ย		
50-60 กก./ไร่	182	22.0
61-70 กก./ไร่	15	1.8
71-80 กก./ไร่	13	1.6
81-90 กก./ไร่	18	2.2
91-100 กก./ไร่	130	15.7
101-120 กก./ไร่	437	52.7
อื่นๆ	34	4.1
รวม	*829	100.0

*หมายเหตุ สมาชิกบางรายมีปริมาณการใช้ปุ๋ยมากกว่า 1 ปริมาณ

ตารางที่ 9 จากการเก็บข้อมูลโดยให้สมาชิกเกษตรกรสามารถแสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ยี่ห้อโดยยี่ห้อปุ๋ยที่ได้รับความนิยมและสมาชิกคุ้นเคยใช้เป็นประจำ อันดับ 1 คือ ปุ๋ยตราเรือใบ อันดับ 2 ปุ๋ยตรากระทาย อันดับ 3 ปุ๋ยตรารุ่งอรุณ อันดับ 4 ปุ๋ยตราหัววัวคันไถ

สูตรปุ๋ยที่สมาชิกใช้ในการผลิต อันดับที่ 1 เป็นปุ๋ยสูตร 15-15-15 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้นจำนวน 644 ราย อันดับที่ 2 เป็นสูตร 13-13-21 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้น 501 ราย อันดับที่ 3 เป็นสูตร 21-0-0 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้น 434 ราย อันดับที่ 4 เป็นสูตร 46-0-0 มีสมาชิกใช้ทั้งสิ้น 430 ราย

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลในการใช้ปุ๋ย

รายการ	จำนวน (ราย)
อันดับความนิยมการใช้ปุ๋ย 5 อันดับแรก ภายใต้ตราสัญลักษณ์ปุ๋ยต่างๆ	
1. ตราเรือใบ	470
2. ตรากระทาย	432
3. ตรารุ่งอรุณ	398
4. ตราหัววัวคันไถ	367
5. ตราตะวันดาว	54
อันดับความนิยมการใช้ปุ๋ย 5 อันดับแรก ภายใต้ปุ๋ยสูตรต่างๆ	
1. สูตร 15-15-15	644
2. สูตร 13-13-21	501
3. สูตร 21-0-0	434
4. สูตร 46-0-0	430
5. สูตร 0-0-60	47

: หมายเหตุ สมาชิกมีการใช้ปุ๋ยมากกว่า 1 ชนิด

สมาชิกสหกรณ์มีการใช้สารเคมีโดยสารเคมี แบคอัพ (คูคซีมีไกลโฟเสท 48%) มีสมาชิกใช้เป็นจำนวน 467 ราย ปริมาณการใช้ 785.19 ลิตร , สารเคมีไกลโฟเสท 48% มีสมาชิกใช้จำนวน 312 ราย ปริมาณการใช้ 470.30 ลิตร

ตารางที่ 10 แสดงปริมาณการใช้สารเคมี

รายการ	จำนวน (ราย)	ปริมาณการใช้ (ลิตร)
ปริมาณการใช้สารเคมี		
แบคอัพ (คูคซีมีไกลโฟเสท 48%)	467	785.19
ไกลโฟเสท 48%	312	470.30
อื่นๆ	120	108.50
หัวทอง (คูคซีมีไกลโฟเสท 48%)	107	219

2.6 แรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตกาแฟ

จากการทำแบบสอบถามพบว่ามีสมาชิกที่ใช้แรงงานในครอบครัว 606 ราย และมีสมาชิกที่จ้างแรงงานนอกพื้นที่ที่มีจำนวน 676 ราย โดยมีค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวกาแฟเฉลี่ยต่อไร่ 1,680 บาทต่อไร่

ตารางที่ 11 แสดงปริมาณแรงงานในการเก็บเกี่ยว

รายการ	จำนวน (ราย)
แรงงานในครัวเรือน	606
แรงงานจ้างภายนอก	676

แหล่งเงินทุนในการทำสวนกาแฟกลุ่มสมาชิกตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูลพบว่าสมาชิกสหกรณ์มีแหล่งเงินทุนในการทำสวนกาแฟหลายทาง สมาชิกบางรายใช้เงินทุนของตนเองเพียงอย่างเดียว สมาชิกบางคนมีแหล่งเงินทุนมากกว่าหนึ่งแหล่งเงินทุน โดยผู้จากสหกรณ์บ้าง ผู้จากช.ก.ส.บ้าง นอกจากนี้ยังพบว่าแหล่งเงินทุนสินเชื่อที่เป็นแหล่งเงินทุนมากที่สุดคือ สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ จำนวน 32,986,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.0 เป็นรองลงมาเงินทุนของตนเอง 20,142,400 บาทคิดเป็นร้อยละ 28.1 สมาชิกสหกรณ์ผู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือธนาคารพาณิชย์จำนวน 15,276,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 21.3 และกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ เช่นกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 3,300,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.6 (ตารางที่ 12)

ตาราง 12 แสดงแหล่งเงินทุนของสมาชิกเกษตรกร

รายการ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
แหล่งเงินทุน		
สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟจังหวัดชุมพร จำกัด	32,986,000	46.0
เงินทุนของตนเอง	20,142,400	28.1
ช.ก.ส./ธนาคารพาณิชย์	15,276,000	21.3
อื่นๆ เช่นกองทุนหมู่บ้าน	3,300,500	4.6
รวม	71,704,900	100.0

: หมายเหตุ สมาชิกมีแหล่งเงินทุนมากกว่า 1 แหล่ง

จากการถ่วงเฉลี่ยแล้วเราสามารถจำแนกสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากแหล่งต่างๆ โดยมีภาระการชำระหนี้คือสมาชิกที่กู้เงินจากสหกรณ์ 785 ราย มีภาระหนี้โดยเฉลี่ย 42,020 บาท ต่อราย สมาชิกกู้เงิน ช.ก.ส 227 ราย โดยเฉลี่ย 67,295 บาท ต่อ รายสมาชิกกู้เงิน แหล่งเงินกู้อื่นๆ 134 ราย โดยเฉลี่ย 24,630 บาท ต่อ ราย สมาชิกใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง 587 ราย โดยเฉลี่ย 34,314 บาท ต่อ ราย (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 แสดงแหล่งเงินทุนกู้โดยเฉลี่ยของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)	แหล่งเงินทุนเฉลี่ยต่อราย (บาท)
สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ	785	42,020
เงินทุนของตนเอง	587	34,314
ธ.ก.ส/ธ.พาณิชย์	227	67,295
อื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน	134	24,630

ตารางที่ 12 แหล่งในการจำหน่าย

รายการ	จำนวนสมาชิก (ราย)	ร้อยละ	ปริมาณการ จำหน่าย (กก.)	ร้อยละ
แหล่งจำหน่าย				
พ่อค้าคนกลาง	697	54.5	2,354,189	62.8
สหกรณ์ผู้ปลูกกาแฟ	349	27.3	898,036	24.0
บ.เนสเล่ จำกัด	210	16.4	434,860	11.6
เก็บเพื่อรอราคา	13	1.0	38,400	1.0
อื่นๆ	11	0.9	20,500	0.5
รวม	1,280	100.0	3,745,985	100.0

จากการเก็บข้อมูลพบว่าผลผลิตของสมาชิกในปีที่ผ่านมาปริมาณทั้งสิ้น 3,745,985 กิโลกรัม โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 215 กิโลกรัมต่อไร่ ในการจำหน่ายผลผลิตนั้น สมาชิกสหกรณ์จะตัดสินใจจำหน่ายให้แก่ผู้รับซื้อได้หลายแหล่งโดยมีปัจจัยหลายองค์ประกอบที่สมาชิกลำดับไปใช้ประกอบการตัดสินใจ

ปริมาณการจำหน่ายผลผลิตกาแฟที่มากที่สุดของสมาชิกคือการจำหน่ายผลผลิตกาแฟให้แก่พ่อค้าคนกลางร้อยละ 62 ของผลผลิตกาแฟทั้งหมดที่สมาชิกผลิตได้ มีจำนวนสมาชิกที่จำหน่ายมากถึงร้อยละ 55 ซึ่งมีเหตุผลหลายประการที่สมาชิกตัดสินใจขายให้แก่พ่อค้า อาทิ พ่อค้าไปตั้งจุดรับซื้อถึงในพื้นที่ถึงหน้าบ้าน ซึ่งจะประหยัด ลดต้นทุนของสมาชิกที่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการนำกาแฟมาจำหน่ายยังสหกรณ์ซึ่งเป็นระยะทางไกล อีกทั้งยังลดความเสี่ยงต่อความเสียหายของผลผลิตจากการขนส่งและสาเหตุอีกประการหนึ่งที่สหกรณ์รวบรวมผลผลิตจากสมาชิกได้น้อยกว่าพ่อค้าเนื่องมาจากสหกรณ์ขาดเงินทุนในการนำมาหมุนเวียนระหว่างการรับซื้อกาแฟสารจากสมาชิก

รองลงมาสมาชิกจำหน่ายผลผลิตให้แก่สหกรณ์ 349 รายเป็นจำนวน 898,036 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 24.0 และจำหน่ายให้แก่ บริษัทเนสเล่ 434,860 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 11.6 โดยมีสมาชิกไปจำหน่ายจำนวน 210 รายสาเหตุที่สมาชิกไปจำหน่ายให้เพราะสมาชิกส่วนหนึ่งเกิดความกลัวว่าจะถูกตัดสิทธิ์ในการนำกาแฟมาจำหน่ายให้กับบริษัทเนสเล่ในปีต่อไปเกษตรกรสมาชิกจึงต้องรักษาสีพันธ์โดยการนำกาแฟมาขายให้กับบริษัท

จากการเก็บข้อมูลพบว่าปัญหาที่สมาชิกสหกรณ์ประสบปัญหาอยู่นั้นในด้านการผลิต สมาชิกมีปัญหาคือ ปัญหาเรื่องปุ๋ยและยาราคาแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง อันดับต่อมาคือปัญหาด้านการเก็บรักษากาแฟจากการถูกมอดเจาะ อันดับ 3 คือ ปัญหาดินเสื่อมสภาพเนื่องจากดินในพื้นที่เป็นดินที่มีการใส่ปุ๋ยเคมีมาเป็นเวลานานอีกทั้งสมาชิกขาดการบำรุงรักษาดินที่ถูกต้องตามหลักการ

สำหรับปัญหาในด้านการจำหน่ายนั้น ปัญหาที่สมาชิกประสบอยู่คือ ปัญหาด้านราคากาแฟตกต่ำสมาชิกแสดงความคิดเห็นจำนวน 379 รายสำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นทางด้านผลผลิตตกต่ำเกิดจากบริษัทยักษ์ใหญ่ในประเทศเป็นผู้กำหนดราคาการรับซื้อให้พ่อค้าคนกลางในพื้นที่เพื่อส่งเข้าบริษัทและบริษัทยักษ์ใหญ่เองก็เปิดจุดรับซื้อในพื้นที่เช่นเดียวกันแต่จะเปิดราคาซื้อที่ต่ำกว่าพ่อค้าคนกลางหรือเท่ากันเพื่อเป็นตัวเลือกให้เกษตรกร

อันดับต่อมาคือปัญหาด้านการขนส่งที่ไม่สะดวกด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นป่าเขาทำให้การเดินทางการขนส่งเป็นปัญหาในหลายเรื่องๆ มีสมาชิกแสดงความคิดเห็น 267 และปัญหาจากการถูกพ่อค้าเอาเปรียบ

สิ่งที่สมาชิกต้องการให้สหกรณ์เข้ามาช่วยเหลืออันดับ 1 คือต้องการให้สหกรณ์ประกันราคา อันดับต่อมาคือการเพิ่มวงเงินกู้ การเปิดจุดรับซื้อในพื้นที่ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่สมาชิกส่วนใหญ่ตัดสินใจจำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าคนกลางจึงทำให้เกิดปัญหาถูกพ่อค้าเอาเปรียบตามมา

ตารางที่ 13 ปัญหา ความต้องการบริการของสมาชิก

รายการ	จำนวน (ราย)
ปัญหาด้านการผลิต	
1.ปุ๋ย/ยาราคาแพง	544
2.มอดเจาะ	220
3.ดินเสื่อม	196
4.ชลประทาน	158
5.ต้นทุนสูง	46
6.แรงงานหายาก	47
7.หนอนกีดลำต้น/หนูกัดยอด	37
8.ขาดความรู้/ขาดเงินทุน	52
ปัญหาด้านการจำหน่าย	
1.ราคาคงต่ำ	331
2.การขนส่ง	276
3.ถูกพ่อค้าเอาเปรียบ	174
บริการที่ต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือ	
1.ประกันราคา	269
2.เพิ่มวงเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	319
3.เปิดจุดรับซื้อในพื้นที่	120

รายการ	จำนวน (ราย)
4.ลดราคาปุ๋ย	139
5.แนะนำวิธีการดูแลกาแฟ	71
6.ถ่ายทอดเทคโนโลยีปลูกกาแฟ	3

สรุป